

Svärd och bucklar-styckena i P H Mairs De Arte Athletica

Från kapitlet Rappir/Ensis Hispanicus more Italico

Figur 1. bild till stycke nr 17

17. Duo ensium hispanorum contactus ex primo congressu de latere dextro

Hac ratione te in pugnam praedictam componas erit necesse: dextrum pedem praeponas, versusque dextrum adversarii latus ferias. Inde intro prosilias sinistro, et dextrum eius pedem pungas. Idem vero si is contra te usurparit, praefixumque pedem fodere conetur, eundem quantum poteris referto. Verum sinistro confestim rursus intro prosilias, collumque mucrone sauciato, contento in manu sinistra, clypeo orbiculari. Sed si is te mucrone ensis sui appetat, impetum ipsius clypeo tuo excipias. Inde ense sub bracho hostis sinistro transacto lateri eum adigas, atque in latus eius dextrum pede itidem dextro assilias, eo negotio confecto ense sub clypeo tuo exerto et producto pectus hostile fodere conator. Sin autem adversarius pari contra te ratione usus fuerit, sinistro reducto, mucronem ipsius repellito, verum post pubem pungito: At si rursus hostis id clypeo suo removerit, reparato in punctionem mucrone, dextrum brachium adversarii tum feriendo tum pungendo sauciato.

Die zway obere anpinden von der rechten seiten

Item schick dich also mit disem fechten inn dem Rappier. Stee mit deinem rechten fuoss vor unnd stich Im nach seinem rechten schennckel. Sticht er dir also nach deinem furgesetzten schennckel, so zeuch den zuruckh, spring mit mit deinem lincken behend wider hinnein und stich Im mit deinem Rappier zu seinem hals, dein Rundellen in deiner linckhen hannd. Sticht er dann auf dich, so versetz Im das mit deiner Rundellen. Indes, stich Im mit deinem Rappier unnder deinem Lincken Arm hinnein zu seinem leib unnd spring mit deinem rechten fuoss auf sein rechte seiten. Stich Im damit zu seiner prust unnder deiner rundellen hinein. Sticht er also auf dich, so spring mit deinem lincken fuoss zu Ruckh, und setz Im den stich ab. Inn dem, stich Im zu seinen gemechten. Versetzt er dir das fürbas mit seiner Rundellen, so nimb deinen stich wider. Haw und stich Im damit nach seinem rechten Arm.

De två övre bindningarna från höger sida

Gör så här i detta fäktstycke med värja: stå med höger fot fram och stöt honom i höger ben. Sticker han mot ditt främre högerben, så ryck tillbaka den, och spring fram igen med vänster fot, och stöt mot hans hals, med din bucklare i vänster hand. Om din motståndare stöter mot dig, så parera stöten med din bucklare. stöt samtidigt mot honom med värjan under din vänsterarm in mot hans kropp¹, och spring med högerfoten mot hans högersida. Stöt honom därmed i bröstet, under din bucklare. Stöter din motståndare mot dig på samma sätt, så spring tillbaka med vänsterfoten och för undan hans stöt. Stick samtidigt mot hans skrev. Parerar han det med sin bucklare, så för stöten vidare. Hugg och stöt honom därmed i hans högerarm.

¹ Här är latinet lite tvetydigt huruvida det är din eller din motståndares vänsterarm.

Figur 2 bild till stycke nr 18

18. Duo contactus de latere sinistro

In hac pugna pedem sinistram praefigas, extento brachio sinistro clypeum rotundum tenente, ita tamen ut ensis hispani tutela pectori tuo sit adiuncta, mucro contra hostem porrectus, medio ense brachio sinistro applicato, atque eo modo pungere latus adversarii sinistram poteris. Inde dextro pede intro prosilias, nec non brachium dextrum sauciare conator. At si clypeo suo orbiculari impetum excisserit, derepente pudenda eius fodito. Verum si pari contra te ratione fuerit usus, sinistram pedem praeponentem retrorsum consilioas tibiis paribus, atque hostis punctione clypeo tuo repellas. Inde celerrime intro prosilias dextro contra latus adversarii dextrum ense in habitu punctonis constituto. Sed si is eum impetum repulerit, praefixum pedem confestim ferito. Caeterum, si hostis idem usurparit, dextrum referre memineris, atque faciem pungere inde non dubites hostis.

Zway anbinden von der linncken seiten

Item hallt dich also mit disem stuckh inn dem Rappier: stannd mit deinem linckhen fuoss vor, deinnen linckhen Arm ausgestreckt mit deiner Rundellen das dein Rapier an deiner rechten prust stee mit deinnem Creytz unnd der Ort gögen dem man mit deiner klingen an deinem linckhen Arm, so magstu Im nach seiner lincken seiten stechen. Inndem, spring mit deinem rechten fuoss hinnein und haw Im nach seinem rechten arm. Versetzt er dir das mit seiner rundellen, so stich Im behend nach seinen gemechten. Sticht er dir also zu, unnd du mit deinem lincken fuoss vorstast, so spring hinder sich zuruckh mit gleichen fuossen zusammen unnd setz Im den stich ab mit deiner Rundellen. Inn dem, spring behendiglich mit deinem rechten fuoss hinnein gögen seinner rechten seiten, mitt ainem stich. Versetzt er dir den mit seinem Rappier, so haw Im behendiglichen nach seinem furgesetzten schenckel. Hawt er dir also nach deinem rechten fouss, so zeuch den zuruckh, unnd stich Im indes nach seinem gesicht.

Två inbindningar från vänstersidan

I detta värjstycke gör du så här: stå med vänster fot fram, och håll din vänsterarm med bucklaren utsträckt, och värjan så att den ligger med parerstången vid ditt högra bröst, och spetsen pekande mot motståndaren, med klingan vilande på vänsterarmen. På detta sätt kan du stöta mot din motståndares vänstersida. Därifrån springer du fram med högerfoten och hugg mot hans högerarm. Parerar han det med sin bucklare, så stöt honom strax i skrevet. Om din motståndare gör samma sak, och du har vänster fot fram, så gå bakåt och ihop med båda benen, och parera stöten med din bucklare. spring sedan fram med höger fot mot hans högra sida och stöt. Parerar han stöten med sin värja, så hugg honom strax mot hans framsträckta (höger)ben. Om han hugger mot ditt högerben, så ryck tillbaka det, samtidigt som du stöter honom i ansiktet.

Figur 3 bild till stycke nr 19

19. Habitus aversionis superne per clypeum orbicularem

Si victoriam huius certaminis obtinere cupias ense hispano, dextrum praeponas, ensis medius humero sinistro sit adiunctus, clypeus vero rotundus in manu sinistra consistat. Inde sinistro intro prosilias, atque ab inferne ictu brachium hostis dextrum quassato. Eo autem id avertente, faciem eius ense retro caput constituto et anteversum producto pungito. At si pari ratione is te aggreditur sinistram praeponentem, tum clypeo tuo in manu sinistra contento vim eam repellas. Inde autem sinistro pede in ipsius latus sinistram procedas, atque dextrum mucrone haurias. Sed si is hostis animadverterit, nec non impetum tuum repulerit, pedem ipsius praepositum feriundo saucies, atque intro resilias mucrone ensis tui contra faciem hostilem gemino impetu porrecto.

Einn obers abnemen mit der Rundellen

Item schickh dich also mit disem stuch inn dem Rappier: standd mit deinem rechten fuoss vor, dein klingen auff deiner lincken achsel, die Rundellen inn deiner lincken hand. Inn dem, spring mit deinem lincken fuoss hinnein unnd haw Im von unnden hinein nach seinem rechten arm. Versetzt er dir das, så stich Im mit deinem Rappier hinder deinem haupt hinnein zu seinem gesicht. Sticht er dir also nach deinem gesicht unnd du mit deinem lincken fuoss vorstast, so versetz Im das mit deiner rundellen inn deiner lincken hand. Inn dem, spring mit deinem lincken schenckel wol auss sein linckhe seiten unnd stich Im zu seiner rechten. Wirt er des stichs gewar, unnd versetzt dir den, so haw Im nach seinem furgesetzten schenckel. Spring damit zuruckh unnd wind Im den Ort zwifach zu seinem gesicht.

En övre avtagning med bucklaren

Gör så här i detta värjstycke:² stå med höger fot fram, med klingan på vänsteraxeln, och bucklaren i vänsterhanden. Spring fram med vänsterfoten och hugg honom underifrån mit hans högerarm. Parerar han det, så stöt med värjan bakom ditt huvud in mot hans ansikte (sic). Om din motståndare gör samma sak och du har vänster fot fram, så parera hans stöt med din bucklare i vänsterhanden. Spring sedan ordentligt ut med vänsterfoten på hans vänstra sida, och stöt honom samtidigt mot hans högra. Upptäcker han stöten och parerar den, så hugg mot hans främre ben. Kliv sedan tillbaka och vänd spetsen två gånger mot hans ansikte.

² Lat. ”Om du önskar vinna seger i denna kamp med spansk värja...”

Figur 4 till stycke nr 20

20. Per ensem hispanum sternendi ratio

Ad eum habitum hoc modo te adaptes intro contra hostem tibiis paribus prosilias, atque adversarii visum vel pectus mucrone pungas ensis. At situam violentiam removerit orbiculari clypeo, pede sinistro reducto, brachium eius laevum feriendo saucies. Verum post si sinistro prosilueris latus dextrum pungendo haurias, inde autem dextro consequutus, punctionem vel contra pectus vel visum porrigas. Porro si hostis pari modo contra te usus fuerit, orbiculari clypeo eius impetum excipito, verum confestim dextro prosilias intro, atque ensis mucronem ipsius costis lateris dextri sub brachio tuo laevo adigas. Sed si idem fieri ab adversario intellexeris, eius ensem ictu superno remove non dubites, atque ense abiecto sinistram hostis pedibus utrisque interponas, dextram in humerum ipsius sinistram dirigas, et sinistram si corpori eius circumposueris, iniecerisque axillae eius dextrae, in habitu librae eum contines, nec non pro arbitrio tuo prosternere poteris.

Einn wurff Inn dem Rappier

Item schick dich also inn dises stuckh: spring mit gleichen fuossen hinnein unnd stich Im nach seinem gesicht, oder der prust. Versetzt er dir das mit seiner rundellen, so setz deinen lincken schenckel hinder sich zuruckh unnd haw Im nach seinem lincken arm. Inn dem spring mit deinem lincken fuoss hinnein unnd stich Im nach seinner rechten seiten. Setzt er dir das ab mit seiner rundellen, so haw Im von unnden hinnein nach seinnen lincken arm. Indes, volg mit deinem rechten schenckel hinnach unnd wind Im dem stich zu seinem gesicht, oder der prust. Fiert er also stich und hew auf dich, so versetz Im das mit deinner rundellen. Inndem, spring mit deinem rechten fuoss hinnein und stich Im gwaltig under deinem lincken arm nach seinner rechten seiten. Wirstu des stichs gewar, so haw im sein Rappier mit ainem Oberhaw hinweckh. Indes, lass dein Rappier fallen und trit mit deinmem

linncken schennckel zwischen seine baid. Inn dem, greiff mit deinner rechten hannd hinnein umb über sein linckhe achsel, unnd mit der linckhen under sein rechte Uchsen, auch umb seinen leib hinnumb, so hastu Inn in der wag und magst In werffen wie du willst.

Ett kast med värjan

Så här gör du i detta stycke: gå in med båda benen samtidigt som du stöter motståndaren i ansiktet eller bröstet. Om motståndaren parerar med sin bucklare, gå tillbaka med vänsterfoten och hugg mot hans vänsterarm. Parerar han även det med sin bucklare, så hugg honom underifrån mot vänsterarmen, samtidigt som du går fram med högerfoten och vänder spetsen mot hans ansikte eller bröstet. Om han hugger och stöter mot dig på detta vis, så parera med bucklaren, samtidigt som du går fram med högerfoten och stöter honom kraftigt under din vänsterarm mot hans högersida. Upptäcker du din motståndare göra detta mot dig, så hugg undan hans värja med ett hugg ovanifrån. låt sedan värjan falla och gå in med ditt vänsterben mellan hans båda, greppa med högerhanden in runt över hans vänsteraxel och med vänsterhanden under hans högra armhåla också den runt om livet, så har du honom i vågen, och kan kasta iväg honom hur du vill.

Figur 5 hör till stycke nr 21

21. Punctio addito aversionis habitu

Si congregimini mutuo, intro pede sinistro procedes, numeruque hostis sinistrum ensis tui mucrone fodias, clypeo sub dextro brachio exerto. Verum si hstis idem usurpet, clypeo orbiculari impetum hostilem excipito, inde autem caput ictu quassabis. Sin vero is tuum caput adpetat feriundo, clypeo pro capite tuo constituto, vim ipsius avertito, post haec ensem retrahas hispanum superne atque ab inferne pectus adversarii fodias. At si hostis idem fuerit molitus, tum avertito eum conatum clypeo orbiculari desuper deorsum humum versus, inde pede sinistro intro procedas, atque vicissim ab inferne latus ipsius sinistrum pungito. Verum si adversarius eadem ratione utatur clypeum tuum, eius ensi adplices, et eo habitu hostem avertes. At si hoc perfeceris, caput eius ictu saucies, et inde retrorsum ab hoste concedas.

Einn stich mit ainem abnemen

Item wann Ir zusammen gond, so halt dich also inn disem stuckh: trit mit deinnem lincken schenckel hinnein unnd stich Im mit deinnem Rappier nach seiner lincken Achsel mit deiner Rundellen unnder deinnem rechten arm herdurch. Sticht er dir also zu, so nimb Im das ab mit deiner Rundellen. Indes, haw Im nach seinem haupt. Hawt er dir also nach deinem haupt, so far auf mit deiner rundellen fur dein haupt unnd versetz im das damit. Indem, zuckh dein Rappier oben an dich und stich Im von unnden nach seiner prust. Sticht er dir also zu, so nimb im das ab mit deiner Rundellen von oben nider zu der Erden. Inn dem, trit mit deinnem lincken schenckel hinnein unnd stich im auch von unnden nach seiner lincken seiten. Sticht er dir also nach deiner lincken seiten, so fall Im mit deiner Rundellen auf sein rapier unnd nimb Im das damit ab. Indes, haw Im nach seinem haupt und zeuch dich damit von Im zuruckh.

När ni går samman, så gör så här i detta stycke: gå fram med vänsterfoten, och stöt med värjan mot hans vänstra axel, med bucklaren in under din högerarm. Stöter han mot dig på detta sätt, så för undan stöten med din bucklare samtidigt som du hugger honom i huvudet. Hugger han mot ditt huvud på samma vis, så för upp bucklaren framför huvudet och parera på detta vis. Dra tillbaka din värja ovantiill, och stöt mot motståndarens bröst underifrån. Om motståndaren försöker göra samma sak, så för ner stöten mot marken med din bucklare rakt ovanifrån, och gå sedan in med vänsterbenet och stöt honom även du underifrån mot hans vänstra sida. Om din motståndare stöter underifrån på samma sätt mot din vänstra sida så för undan stöten med bucklaren. Hugg honom sedan i huvudet och förflytta dig undan din motståndare.

Figur 6 stycke nr 22

22. Ratio aversionis de utroque latere

Si prope ad hostem accesseris, sinistrum prefigito pedem, atque ense hispano faciem adversarii fodiendo laedito. Ad si is idem contra te usurparit, dextrum praeponentem, tum in latus tuum sinistrum hostile impetum orbiculari clypeo repellas. Verum inde mucrone ensis tui visum adversarii pungito recta. Sed si is suo itidem clypeo te removerit, sinistro intro procedas, atque brachio porrecto supra clypeo ipsius punctione directa superne faciem hostilem adpetito, ut inferior acies brevis consistat. Sin autem idem adversarius contra te molitur, surrecto clypeo tuo, punctiorem ipsius adimito, verum inde sinistrum pedem reponas retrorsum, atque ictum brachium sinistrum adversarii sauciato. Si autem pari vicissim modo utatur hostis, eam vim acie ensus tui longa avertito, inde autem clypeum tuum pectori ipsius impellito, atque ab hoste ictum supernum feriundo recedas.

Ainn abnemen von baiden seiten

Item halt dich also Inn disem stuckh wann Ir zusammen gond: trit mit deinem lincken schenckel hinnein unnd stich Im mit deinem Rappier nach seinenn gesicht. Sticht er dir also nach deinem gesicht unnd du mit deinem rechten fuoss gögen Im steest, so nimb Im das ab mit deiner Rundellen auf dein lincken seiten. Inndem stich Im auch gestrackis, mit deinem Rappier nach seinem gesicht. Nimbt er dir das also ab mit seiner rundellen, zo trit mit deinem lincken schenckel hinnein, unnd stich Im mit gestrachedem arm oben uber sein Rundellen zu seinem gesicht, das die kurtz schneid unnder sich stee. Sticht er dir also oben nach deinem gesicht, so far mit deiner Rundellen ubersich, unnd vesetz Im den stich damit. Indes, trit mit deinem lincken schenckel zuruckh unnd haw Im nach seinem Lincken arm. Hawt er dir also zu, so setz Im das ab mit deiner lanngen schneid. In dem, stoss mit deiner Rundellen Inn sein prust, unnd zeuch dich mit ainem Oberhaw von Im zuruckh.

Ett avdrag från båda sidor

När du och din motståndare går samman, så gå med vänster fot fram och stöt mot hans ansikte med din värja. Om han stöter mot ditt ansikte, och du stör med höger fot fram, så för undan stöten med bucklaren på din vänstra sida. Stöt honom även du rakt mot hans ansikte. Parerar han det med sin bucklare, så gå fram med vänsterfoten, och stöt honom med rak arm ovanför mot hans ansikte över hans bucklare och korta eggen riktad nedåt. Om din motståndare å andra sidan stöter mot ditt ansikte på samma sätt, så lyft upp bucklaren och parera stöten därmed. Gå tillbaka med vänsterfoten och hugg honom i vänsterarmen. Om han hugger mot dig på detta vis så parera med långa eggen och slå med bucklaren i bröstet på honom, och förflytta dig tillbaka från honom med ett hugg ovanifrån.

Figur 7 till stycke nr 23

23. punctio qua pectus adpetitur addito aversionis habitu

Quum in conspectum hostis pervenisti, dextrum pedem praefigas, atque recta pectus pungere coneris. At si adversarius idem molitur, te contra dextrum prefigente, depresso clypeo punctionem hostilem excipito, inde autem correpto ense inferne, pectus rursus adversarii fodere conaberis acie ensis tui longa superne conversa: excipiente adversario eum conatum clypeo orbiculari, tum prosiliendo sinistrum, pedi ipsius dextro praeponas, atque feriendo brachium eius dextrum quassato. Sin is eadem ratione te sauciare molitur, in triangulum sinistro pede concedere memineris, et vi hostis remota clypeo tuo orbiculari, nec non ense retracto nonnihil ab inferne pectus mucrone pungere non cesses. Hoste autem pari ratione utente, tum ensem clypeo tuo adiuncto ipsius ensi si adplicaris, et eo habitu adversarii conatus fallatur, inde autem curabis omnino ut faciem eius laedas punctione ea quae nonem ab aere adepta est atque ab eo hoc modo recedas.

Ain pruststich mit ainnem abnemen

Item schickh dich also Inn dises stuckh: wann du fur den Mann kumpst, stannd mit deinem rechten fuoss vor unnd stich Im gestrackts nach seiner prust. Sticht er dann also nach dir, und du mit deinem rechten fuoss gögen Im steest, so truckh unndersich Mit deiner Rundellen, und versetz Im den stich damit. Inn dem, zuckh unnden und stich Im nach seiner prust, das dein lanngschneid oben gewendt seye. Versetzt er dir das mit seiner Rundellen, so spring mit deinem lincken fuoss fur seinen rechten unnd haw Im nach seinem rechten arm. Hawt er dir also zu, so trit mit deinem lincken schenckel in triangel unnd nimb Im das ab mit deiner Rundellen. Inn dem, zuckh dein Rappier an dich und stich Im von unden nach seiner Prust. Sticht er dir also unnden zu, so fall Im mit deinem Rappier unnd deiner Rundellen auf sein Rappier, so ist Im das abgenommen. Indes, stich Im mit ainnem windstich under deinem haupt herfur nach seinem gesicht unnd zeuch dich damit von Im zuruckh.

Stöt mot bröstet från båda sidor

Gör så här i detta stycke: när du och din motståndare går mot varandra, så gå med höger fot fram och stöt rakt fram mot hans bröst. Om din motståndare försöker göra samma sak, och du också står med höger fot fram, så tryck ner stöten med din bucklare, och parera den därmed. Ryck sedan undan svärdet undertill och stöt mot bröstet på honom, med långa eggen riktad uppåt. Parerar han det med sin bucklare, så kliv fram med vänsterfoten fram för hans högra och hugg honom mot vänsterarmen. Hugger han mot dig på samma sätt, så gå med din vänsterfot i triangel, och för undan hugget med din bucklare. ryck till dig din värja, och stöt honom underifrån mot bröstet. Om han å andra sidan stöter mot dig underifrån, så slå ner med värjan och bucklaren på hans värja, så har du parerat stöten. Stöt honom sedan med en vindstöt fram under ditt huvud mot hans ansikte och förflytta dig därmed från honom.

Figur 8. stycke nr 24.

24. Ratio ensis extorquendi

Si pariter in primo congressu enses contigeritis mutuo , tu sinistrum pedem praeponas: at si adversarius dextro innitens adversus te constiterit, ensem pariter addito clypeo rptundo manu sinistra cintineas, atque corripias ipsius ensem iuxta mucronem dextra, et eo habitu manibus eius extorqueas ensem. Sin autem ensis tibi ab hoste sit eadem ratione extorsus, sinistro introgreditur pede, nec non ipsius ensem adprehendas, quem itidem sinistra continet, et hostis brachium sinistrum si umbone aculeato clypei punxeris, concedere tibi ensem hostis cogetur. Verum si is te pulsare nodo ensis et eius defensione cruce scilicet ensis moliatur, clypeo tuo orbiculari sublato, impetum hostilem removeas, inde vero gemino gradu recedas, donec commode ensem receperis. Verum si hostis urgeat te instando, derepente rursus ensem tuum, eius adplices, atque mucronem contra visum hostile inflectito.

Das Rappier zunemen

Item hallt dich also inn disem stuckh: wann Ir zusammen gond und ainannder gleich angepunden hapt, stannd mit deinem linckhen fuoss vor. Stat er dann mit seinem rechten gögen dir, so fass dein rappier zu deiner Rundellen unn dein lincke hand, unnd erwisch Im mit deiner rechten sein rappierklingen wol vornen bey dem Ort. Reiss ims damit aus seinner hand. Hat er dir dein Rapier also auss der hannd gerissen, so tritt mit deinnem linckhen schenckel hinnein unnd erwisch Im sein Rappier, die er Inn seinner lincken hannd hat, unnd stich Im mit deiner Rundellen oben auf seinen lincken arm, so muss er dir sein Rappier lassen. Schlecht er dan mit knopff unnd creitz nach dir, so far mit deiner rundellen inn die hoch auf, unnd versetz Im das damit. Inn dem, tritt zwifach zuruckh, biss du dein rappier wol wider inn dein hand nimpst. Raist er dir dan furbas nach, so gib dich behend wider hinnein an sein klingen und wind Im deinen ort zu seinem gesicht.

En avvärning med värja

Gör så här i detta stycket: när ni båda gått samman och bundit, så stå med vänsterfoten fram. Om han då står med höger fot fram, så fäst din värja i buckaren i vänsterhanden och greppa tag med din högerhand i hans värjklunga framme vid spetsen, och ryck så svärdet ur händerna på honom. Om han å andra sidan har ryckt värjan ur händerna på dig, så gå fram med vänsterfoten ta hans värja från honom som han håller i vänsterhanden och slå med bucklaren mot hans vänsterarm så måste han släppa taget. Om han då slår med svårsknappen och parerstången mot dig, så för upp bucklaren över huvudet och parera slaget sålunda. Gå tillbaka med två steg tills du har din värja ordentligt i handen. Om han förekommer dig och hugger efter dig, så bind ihop igen med hans klinga och vänd spetsen i ansiktet på honom.

Figur 9 nr 25. den stod inte med i I 33

25. Iactus ex prima ensium collisione

In hanc pugnam ea ratione te adaptes: sinistrum praepones, et hostis ensem ita contingas, ut ensis tui acies longa superne conversa sit, mucron in adversarium porrectus contra pectus ipsius. Sed si dextro itidem adversus hostem consisteris, nec non pariter cum hoste iceris ex congressum primo (ut vocant) tum ensem adiuncto clypeo, sinistra corripias manu, inde introgressus sinistro, eius ensem apprehendas, et manu ipsius extorques. Sin vero adversarius pari modo ensem tibi extorserit, mucronem sev aculeum clypei orbicularis tui vultui eius inpingito atque correpto hostis pede laevo manu dextra si sublevaris, supinus corruet.

Ein wurff auss dem anpund

Item wann Ir zusammen gond so schickh dich also: stannd mit deinnem lincken fuoss vor unnd pind Im an sein klingen, das dein lanngschneid oben gewendt sey, der Ort gögen seinner prust. Stastu dann auch mit deinnem rechten fuoss gögen Im und auch gleich mit Im anpunden hast, so lass dein Rappier unnd Rundellen inn dein linckhe hannd zusammen. Inn dem, trit mit deinnem lincken schenckel hinnein und erwisch Im sein rappier. Reiss ims damit auss seiner hand. hat er dir dein rappier also genomen, so stoss In mit dem spitz deiner Rundellen inn sein angesicht. Indes, erwisch Im mit deiner rechten hand seinen lincken schenckel. Heb den damit über sich, so mouss er zuruckh fallen.

Ett kast ur bindningen

När ni går samman så gör så här: stå med vänster fot fram och bind vid hans klinga, med långa eggen pekande uppåt och spetsen mot bröstet på honom. Står du då med din höger fot mot honom och har just bundit med honom, så sätt ihop värjan och bucklaren i vänsterhanden. Gå fram med vänsterfoten, greppa tag i hans värja, och ryck den ur handen på honom. Om han har ryckt värjan ur händerna på

dig, så slå spetsen på din bucklare i ansiktet på honom, samtidigt som du greppar tag i hans vänsterben med din högerfot. Lyft upp den, så kommer han falla baklänges.

26 . Inferna et superna ensis hispani adpositio

Ad hanc pugnam in congressu mutuo ea ratine, quae mox infra dextribetur accomodes te licebit: introgressus sinistro, ab inferne pedem hostis sinistrum ictu saucies, clypeo tuo orbiculari sinistra cancellatim supra dextram contento. Verum si is praepositum pedem sauciare tibi conetur, sinistrum tu pungere molitor, atque eo modo adversarii ictus est repulsus. At in ipso punctionis actu, sinistrum ipsius itidem sinistro conaberis, atque inde clypei tui umbonem aculeatum in visum adversarii torquebis. Ceterum, hoste eodem contra te impulsu utente, tuo clypeo eum impetum excipias, post haec autem sinistro pede reducto ensem tuum versum te attrahas, atque sinistrum hostis latus mucrone haurias. Sin vero is contra te idem fuerit molitus, de tuo latere dextro in sinistrum ense tuo hispano punctionem hostilem removeas, sed post superne caput eius ictu sauciaris, ab eo recedas.

Ain unnders unnd ain obers ansetzen

Item schick dich also inn disem stuckh: wann ir zusammen gond, trit mit deinnem lincken schenckel hinnein unnd haw Im von unnden nach seinem lincken schenckel, das dein Rundellen inn deiner lincken hand Creitzweiss ob deiner rechten habest. Hawt er dir also nach deinem furgesetzten schenckel so stich Im du nach seinem linckhen, so ist Im sein haw darmit versetzt, unnd inn dem stich, trit Im mit dennem linckhen fuoss nach seinem lincken. Indes, stoss Im deinen spitz deiner rundellen inn sein angesicht. Stost er also auf dich, so versetzt Im das mit deiner Rundellen. Inn dem, trit mit deinnem lincken schenckel zuruckh zuckh dein Rappier zu dir, unnd stich Im nach seiner lincken seiten. Sticht er also nach dir, so versetz Im das mit deinnem Rappier von deiner rechten auf dein lincken seiten. Indes, haw Im von oben nach seinem haubt und zeuch dich damit zuruckh.

En under och övre ansats

Gör så här i detta stycket: gå fram med vänsterfoten och hugg underifrån mot hans vänsterben, och vänsterhanden med bucklaren korsande över din högra. Om din motståndare försöker hugga dig i benet på detta vis, stöt honom även du mot hans vänsterben, så skjuts hans hugg undan. Samtidigt som du gör det, så slår du spetsen på din bucklare i ansiktet på din motståndare. Skulle din motståndare göra samma sak mot dig, så parera slaget med din bucklare, och gå tillbaka med vänsterfoten. Ryck åt dig värjan och stöt mot hans vänstersida. Om han stöter mot dig på samma sätt, så parera med värjan från höger mot din vänstersida, och hugg sedan ovanifrån mot hans huvud, varpå du sedan förflyttar dig tillbaka.

27. punctio pectoralis adhibito habitu, quo dextram hostis ensi adplices

Si congregimini mutuo ea ratione te accommodes in hoc genus certaminis: dextrum praefigere memineris et de tuo latere sinistro dextram pectoris hostilis partem pungas habitu est effigie eius punctio, quae a vento nomen sortita est. Sin vero eodem pacto contra te invectus sit, dextrum praefigentem, tum enses corripe sinistra adiuncto clypeo, dextraque illius enses adpraehendas. Hostis tuum enses si pari artione arripuerit, tum manum sinistram clypeum continentem dextrae tuae imponas superne, atque si dextro pede recesseris enses adversarius tibi concedere cogetur, inde autem instando hostem urgeas, et faciem ipsius mucrone ensis tui saucies. Verum si is eadem moliatur, clypeo orbiculari obiecto hostilem impetum repellito, atque reducto pede dextro ab inferne pectori eius mucronem infigito. Sin is eam vim removerit, caput ictu venti nomine appellato conquassato, hoc igitur confecto retrorsum te agas tuto.

Einn pruststich mit ainem Eingreifen

Item wann ier zusammen gond, so schick dich also in disem stuckh: stannd mit deinem rechten fuoss for, unnd stich Im von deiner lincken seiten nach seiner rechten prust mit ainem windstich. Sticht er also auf dich unnd du mit deinnem rechten fuoss vorsteest, so nimb dein Rappier zu deinner rundellen inn dein linncke hand. Inn dem, greiff Immit deiner rechten inn sein Rappierklingen. Hat er dir dein Rappier also begriffen, so setz dein lincke hand mit deiner rundellen oben auf dein rechte. Trit damit mit deinem rechtne schennckel zuruckh, so muoss er dir dein rappier lassen. Inn dem, raiss Im nach unnd stich Im nach seinem gesicht. Raist er dir also nach unnd sticht dir nach deinnem gesicht, so versetz Im das mit deiner Rundellen. Inn dem, tritt mit deinem Rechten schennckel zuruckh, und stich Im von unnden nach seiner prust. Versetzt er dir das, so haw Im von oben mit ainem windthaw nach seinem haupt, und zeuch dich damit von Im zuruckh.

En stöt med en fasthållning i värjan

När ni går samman så gör så här: stå med höger fot fram och stöt från din vänster sida mot hans högra bröst, med en vändstöt. Om din motståndare gör samma sak mot dig, och du står med höger fot fram, så fatta din värja i vänsterhanden och buckaren och greppa tag i hans värjklinga. Om motståndaren har greppat tag i din klinga på detta vis, så sätt vänsterhanden med bucklaren ovanpå din högra hand. Gå tillbaka med höger fot, så måste han släppa taget om värjan. Förekom därifrån din motståndare med en stöt mot ansiktet. Om din motståndare å andra sidan förekommer dig med en stöt på samma sätt, så parera med bucklaren, gå tillbaka med höger fot och stöt underifrån mot hans bröst. Parerar han det, så hugg honom ovanifrån med ett vindhugg mot huvudet, och flytta dig därefter tillbaka från honom.

28. ensium contactus ex primo congressu cum dextrae manus in ensem hostilem intorsione

Intro contra hostem dextro progreditor, clypeo supra ensem tuum collocato, mucro contra adversarium sit porrectus. At si is pariter tecum icerit, te itidem dextrum praefigente, in ipso contactu ensem tuum clypeumque manu sinistra coniunctum teneas, dextra vero adversarii ense medio correpto versum te adtrahas. Sin autem idem contra te conatus fuerit hostis, tum iuxta capulum ensem nudum sinistra corripias atque si pro viribus attraxeris, ensem tuum liberabis. Inde autem ab inferne pubem ipsius fodere conaberis. At si ense suo hostis id repuleri, introgressus sinistro sev insequutus, aculeum clypei tui vultui eius inpingas. Idem fieri ab adversario si intellexeris, ense tuo hispano impetum hostilem excipias. Verum si post caput ipsius ictu pulasris recedere licebit.

Ainn anpund mit ainnem eingreifen

Item hallt dich also mit disem stuckh: wann ir zusammen gond, trit mit deinnem rechten schenckel hinnein unnd halt dein Rundellen gestrackt ob deinnem Rappier, den Ort gögen den man. Hat er dann also gleich mit dir angepunden, unnd du auch mit deinnem rechten schenckel gögen Im steest, so fass dein Rappier inn dem anpund zu deiner Rundellen in dein lincke handzusamen. Inn dem greiff Im mit deiner rechten hand in sein rappierklingen. Zeuch damit zu dir. Hat er dir dein Rappier also gefast, unnd zeuch dich zu Im, so greiff mit deiner lincken hand bey deinnem hefft inn dein klingen. Zeuch indes mit sterckh zu dir. So muoss er dir dein rappier lassen. In dem stich Im behend von unnden nach seinnen gemechten. Versetzt er dir das mit seinem Rappier, so trit mit deinnem linckhen schenckel hinnahc unnd stich Im mit dem spitz deiner Rundellen, inn sein ansicht. Sticht er dir also oben zu, so versetz Im das

mit deinnem Rapier. Indes, haw Im von oben nach seinem Haupt, unnd zeuch dich damit von Im zuruckh.

Bindning med ett grepp i motståndarens klinga med högerhanden

Gör såhär i detta stycket: gå fram med höger fot, och håll din bucklare rakt ut ovanför din värja, och spetsen pekande mot motståndaren. Om din motståndare har bundit med dig på detta vis, och du också står med höger fot fram, så fäst din värja i vänsterhanden tillsammans med bucklaren, och greppa tag i mitten av hans klinga med högerhanden, och dra den till dig. Om din motståndare å andra sidan har fattat tag i din klinga och drar dig till sig, så greppa tag med vänsterhanden i din värjklinga nere vid hjaltet, och dra den hårt till dig, så måste han släppa taget. Stöt honom då snabbt i skrevet. Parerar han det med sin värja, så gå fram med vänsterbenet, och stöt honom med spetsen på din bucklare i hans ansikte. Om din motståndare stöter dig på samma sätt så parera med värjan och hugg samtidigt mot hans huvud, och flytta dig därmed från honom.

29. Punctio qua pudenda adversarii mucrone adpetuntur, addita ratione brachia corripendi

Sic te in hoc certamen contra hostem componito, sinistrum pedem praefigas atque recta pubem adversarii ab inferne ita impungito ut clypeum sinistra iuxta capulum teneas. Verum si hostis parsi contra te ratione fuerit usus, ense tuo excipias eam vim inde autem sinistrum pedi adversarii dextro exterius praeponas, et ensem pariter cum clypeo sinistra compraehendas manu, nec non utrisque eius brachiis manu dextra adpraehensis versum te attrahas. Sin autem eadem ratione te occuparit adversarius, tum clypeum tuum ensi tuo coniungito, post sinistram manum dextrae eius axillae supponas, atque dextrum pedem adversarii itidem dextri iniicias ea igitur ratione si superne propuleris supinum hostem prosternes, et liberum te reddideris.

Ein gemechtstich mit ainnem ubergreifen

Item wann Ir zusammen gond, so halt dich also: trit mit deinem lincken schenckel hinnein und stich Im gestrackts unden nach seinen gemechten, das du dein Rundellen inn deiner lincken hand bey deinem hefft habest. Ist er also zu dir hinnein getreten unnd sticht dir nach deinen gemechten, so versetz Im das mit deinem Rappier. Inn dem trit mit deinem rechten schenckel hinnein ausswendig fur seinen rechten unnd fass dein Rappier zu deiner Rundellen inn dein linckhe hand zusammen. Übergreif im indes mit deiner rechten hand seine baid arm. Truckhs damit zu dir. Ist er dir also ubergefallen, so fass dein rundellen zu deinem Rappier inn dein rechte hannd. Inn dem, setz Im mit diener lincken hand unnder sein rechte Uchsen, unnd schlach Im den hagcken mit deinem rechten fuoss um seinen rechten. Scheub damit oben von dir, so wirfsu In zuruckh und wirst sein ledig.

Stöt mot skrevet med fasthållning

Gör så här i detta stycket: gå fram med vänster fot och stöt rakt underifrån mot din motståndares skrev med bucklaren hållen över hjaltet. Om din motståndare kliver in och stöter dig på detta vis, så parera med värjan, och kliv fram med höger fot utanför hans högra och för över din värja i din vänstra hand. Greppa tag över hans båda armar med högerhanden och dra honom till dig. Om din motståndare å andra sidan håller fast dig på detta vis, så för över din bucklare till högerhanden och greppa tag med din vänstra hand under hans högra armhåla, och sätt en benkrok för honom med din högra fot bakom hans högra. Skjut honom sedan uppåt från dig, så fäller du omkull honom och kommer loss ur hans grepp.

30. Duo habitus quibus manus hosti iniicias, qui mox infra describerentur

In hac pugna, si victoria voles obtinere intro procedas sinistro, atque in primo conflictu ensem adversarii tuo contingas ense. At si is contra sinistro itidem constiterit, et pariter tecum feriat, tum simul sinistra, et ensem et clypeum comprahendas, inde autem barbae ipsius, dextra iniicias. Verum si eodem contra te habitu usus fuerit hostis, nec non superne sinistram dextrae suae adposuerit, eo animo ut vi tuam barbam trahendo deorsum evellat, sinistra manu brachio adversarii dextro comprahenso atque inde manum eius de barba tua removeto, nec non caput ipsius ictu strenuo saucies. Sin vero eadem ratione is e contra fuerit usus, quam celerrime poteris ensem manu dextra arripito, et impetum hostilem clypeo orbiculari excipito, inde autem si recesseris retrorsum, pectus fodito adversarii. At si tu vicissim clypeo hostili fueris repulsus, ictum transversarium feriundo, ab eo recedere memineris.

Zway eingreyffen

Item schickh dich also mit disem stuckh: trit mit deinnem linckhen schenckel hinnein und pind Im an sein Rappierklingen. Stat er dann auch mit seinem Linckhen fuoss gögen dir, und pindt auch gleich mit dir an dein klingen, so fass dein Rappier zu deiner Runndellen inn dein linckhe hand zusammen. Inn dem fall Im mit deiner rechten hannd inn seinen Bart. Greiffst er dir also ein unnd fast dich bey deinnem Bart, und will mit seiner linckhen hannd oben auf sein rechte fallen, das er dir deinen bart mit gwalt under sich aussreist, so fall im mit deiner linckhen hand inn seinen rechten arm. Inn dem, wind im sein hand auss deinnem bart unnd haw Im man seinem haupt. Hatt er sich also von dir gewunden, und hawt dir nach deinem haupt, so nimb dein rappier behend wider inn dein rechte hand unnd versetz Im den haw mit deiner

Rundellen. Indes, trit damit zuruckh unnd stich Im man seiner prust. Nimpt er dir den stich ab mit seiner rundellen, so haw dich mit einem zwirchhaw von im Zuruckh.

Två fasthållningar(aka. Skäggrycket)³

Gör så här i detta stycke: gå fram med vänster fot, och bind med honom i hans värjklinga. Binder din motståndare med dig och står även han med vänster fot fram, så ta tag med din vänsterhand i din värjklinga, och greppa tag med högerhanden i hans skägg. Om din motståndare har fattat tag i ditt skägg och har vänsterhanden ovanpå sin högra, och vill dra dig till marken med våld, så fatta strax tag med din vänstra hand över hans högra och vrid den ur sitt grepp om ditt skägg, och hugg honom i huvudet. Om din motståndare vrider din hand ur skägget på honom och hugger dig i huvudet, så flytta tillbaka värjan i högerhanden så snabbt du kan och parera med bucklaren. Förflytta dig sedan bakåt och stöt honom i bröstet. Föser han undan din stöt med sin bucklare, så hugg dig från honom med ett tvärhugg.

³ Detta stycke lämpar sig bäst för och mot folk med skägg. Bra att kunna om man möter folk från Uppsala, eftersom dom kan vara rätt skäggiga, har jag hört. Övers. Anm.

31. Ratio Supernae aversionis addito habitu infernae punctionis

Hoc modo te componas in commemoratum pugnam: intro procedito pede dextro, atque recta sev porrectim visum adversarii pungito. Verum si idem is usurparit, te sinistrum praefigente, tum utrisque hostis manibus clypeum tuum obiicias in sinistra contentum, et inde in tuum latus sinistrum ipsius ensem clypeumque removeas, eoque modo vis hostilis repellitur, verum post ensis tui mucrone, pedem praepositum eius fodias dextrum. At si hostis idem fuerit molitus, pedem reducito, quem adgredi conatur, et ictu superno punctionem hostilem repellito, sed inde punctione a vento nomen sortita, ab aure tua librata, faciem adversarii vel pectus pungas. Hoste autem idem usurpante, clypeo tuo orbiculari impetum eius excipias obiecto, atque ab inferne pectus ipsius punctione advreditor. Ad si is eadem ratione adversum te contenderit, clyoeum eius ensi superimponito, nec non eo modo eum removeas impetum, sed vicissim ab inferne pubem hostilem fodito, indeque transversarium exercendo recedas.

Ein obers absetzen mit ainem undern stich

Item wann Ir zusammen gond, så schick dich also mit disem stuckh: trit mit deinem rechten schenckel hinein und stich Im gestrackts von oben nach seinem gesicht. Sticht er dir also nach, unnd du mit deinem lincken fuoss gögen Im steest, så far mit deiner Rundellen inn deiner linckhen hand seinen baiden henden entgögen. Truckh damit sein Rappier und Rundellen auf dein lincke seiten von dir, so versetztu im das damit. Inn dem, stich im mit deinem Rappier nach seinem rechten furgesetzten schenckel. Sticht er dir also unnden nach deinem rechten fuoss, so zeuch den zuruckh unnd haw Im mit ainem Oberhaw seinen stich hinnweckh. Inn dem, stich Im mit ainem Winndstich hinnder deinem haupt herfur nach

seinem gesicht oder der prust. Sticht er dir also nach deinnem gesicht, so setz Im das ab mit deinner Rundellen und stich Im von unden nach seiner prust. Sticht er dir also unnden zu, so fall Im mit deiner Rundellen auf sein Rappier. Versetzt Im das damit unnd stich Im auch von unnden nach seinnen gemechten. Indes, zeuch dich mit ainem zwirchhaw von Im zuruckh.

En övre avvärjning med en stöt underifrån

Så här utför du detta stycke: gå fram med höger fot och stöt rakt fram med raka armar mot din motståndares ansikte. Gör han detta, och du står med vänster fot fram, så skjut fram din bucklare du har i vänsterhanden och förs undan din motståndares värja och bucklare rakt ut med din egen bucklare, och stöt sedan din värjspets i hans högerben. Gör din motståndare det, å andra sidan, så gå tillbaka med främre foten, och hugg undan hans stöt med ett hugg ovanifrån. stöt sedan en vindstöt från bakom ditt huvud mot hans huvud eller bröst. Stöter han dig mot dig på samma vis, så för undan det med bucklaren och stöt honom underifrån mot hans bröst. Stöter han mot dig underifrån på samma sätt, slå ner din bucklare över hans värja, och parera därmed, och stöt strax mot hans skrev. Förflytta dig sedan tillbaka från honom med ett tvärhugg.

32. Punctionis forma contra aversionis habitum

In hoc certamine introgressus dextro, ab inferne pectus adversarii punctione saucies. Sin autem hostem constiteris sinistrum praefigens, et is te pari ratione adgreditur, tum clypeum eius brachiis utrisque superiniicias, atque eo habitu adversarii ensem clypeumque suppressito humum versus. Inde autem collum ipsius acie ensis brevi proscindito. Verum si hostis eadem contra te molitur, ense clypeoque orbicularituo sublatis, incisionem supernam adversarii repellito. Post haec introgressus sinistro, retractoque ense pectus hostis reparato mucrone figas ab inferne. At si is e contra te pupugerit consimili ratione, clypeum tuum hostis ensi superimponas, atque eo modo punctionis hostilis vim avertas, simulque dextrum eius brachium proscindas. Verum si idem te proscindere eodem in loco conetur, in latus sinistrum tuum id remove memineris, inde autem ab eo usurpando ictum cruciatum recedas.

Ain stich gögen ainem ansetzen

Item halt dich also mit disem stuckh: wann ir zusammen gond, trit mit deinem linckhen fous gögen Im unnd er dir also zusticht, so fall Im mit deiner Rundellen oben yber seine baid arm. Truckh im damit sein Rappier unnd rundellen undersich zu der Erden. Indem schneid In mit der kurtzen schneid durch seinen hals. Hat er dir also unnden unnd oben angesetzt unnd begert dich zu schneiden, so far mit deinem Rappier und der Rundellen wol ybersich inn die höch, nimb im damit seinen obern schnit hinweckh. Inndem trit mit deinem lincken schenckel hinnein, zuckh dein Rappier damit an dich innd stich Im von unnden nach seiner prust. Sticht er dir also unnden zu, so fall Im mit deiner Rundellen auf sein Rappier. Nimb im damit seinen stich hinweckh, unnd schneid in durch seinen rechten arm. Begert er dich also zuschneiden, so setzh Im das ab auf dein lincke seiten. Inndem, zeuch dich mit ainem Creitzhaw von im zuruckh.

En stöt mot en avvärjning

Gör såhär iföljande stycke: när ni går samman, så kliv fram med vänster fot mot honom och när han stöter mot dig, så fall med bucklaren över hans båda armar, och tryck hans värja och bucklare därmed mot marken. Skär honom samtidigt med korta eggen över halsen. Om han anfallit dig på samma sätt ovan och undertill, och vill skära dig, så för din värja och bucklare högt upp, så avvärjer du hans snitt. Dra till dig värjan och stöt honom undertill i bröstet. Om han stöter mot dig undertill, på samma sätt, så fall med bucklaren över hans värja, och för på så vis undan hans stöt, och skär honom över högerarmen. Om han vill skära dig på samma sätt, så för undan hans anfall på din vänstersida, och förflytta dig från honom med ett korshugg.

33. Incisionis effigies de latere utroque

Ad eam pugnam hoc modo te accomodes, si pede dextro fueris contra hostem progressus, partem colli eius dextram proscindas. At si is te pari ratione proscindere conetur praeponentem sinistram vicissim et tu latus colli sinistram proscindendo saucies. Sed si adversarius eam vim clypeo suo obiecto avertere cupiat, attracto superne ensem inferne ipsius pubem mucrone haurias. Verum adversario idem usurpante, clypeo orbiculari eius impetum excipias. Inde reducto ense tuo anteversum ense producto faciem fodias hostilem. Sin autem idem contra te moliatur adversarius, acie ensis tui longa punctionem eius avertito ac clypeo tuo orbiculari ensem hostis in latus eius dextrum excutias, inde pectus ipsius ab inferne pungito. Excipiente id hoste clypeo, gemino ictu praepositum adversarii pedem saucies.

Der schnit von baiden seiten

Item wann ir zusammen gond, so schickh dich also mit disem stuckh: trit mit deinnem rechten schenckel hinnein unnd schneid Im nach seiner rechten seiten seines hals. Schneidt er dir also oben nach dir unnd du mit deinem lincken schenckel gögen Im steest, so schneid Im auch nach seiner lincken seiten seines haupts. Versetzt er dir das mit seiner Rundellen so zuckh oben das Rappier an dich unnd stich Im unnden nach seinem gemechten. Sticht er dir also unnden zu, so setz Im as ab mit deiner Rundelen. Inndem, zuckh dein rappier an dich unnd stich Im hinder deinnem haupt herfür zu seinem gesicht. Sticht er also auf dich so versetz Im das mit deiner lanngen schneid unnd mit deiner Rundellen schlag Im sein rappier auf auf sein rechte seiten. Inndem stich Im von unnden nach seiner prust. Versetzt er dir das mit seiner rundellen, so haw Im zwifach nach seinem fürgesetzten schenckel.

Snittet från båda sidor

Gör så här i detta stycke: när ni går samman, kliv fram med högerbenet, och skär honom i högersidan av halsen. Om han försöker göra samma sak mot dig, och du står med vänster fot fram, så skär honom även du mot vänstersidan av hans hals. Parerar han det med sin bucklare, så dra till dig din värja, och stöt honom i skrevet undertill. Skulle din motståndare stöta mot skrevet på dig på samma sätt, så för undan stöten med bucklaren, dra åt dig värjan och stöt bakom ditt huvud mot hans ansikte. Om motståndaren å andra sidan skulle försöka samma sak, så parera med långa eggen slå undan hans värja med bucklaren till höger om dig. Stöt honom därefter i bröstet underifrån. Parerar han det med sin bucklare, så hugg honom i främre benet med ett dubbelt hugg.

34. Aversionis habitus contra punctionem infernam

In huius certaminis congressu mutuo si contra hostem dextro processeris, sinistrum eius pedem pungito inferne, at si sinistrum praefigens constiteris, coneturque hostis eundem pungere, ensem ensi ipsius adplices. Si eo modo suppresseris, punctionem hostilem avertes. Inde capitis eius latus sinistrum ferias. Sed si is clypeo orbicularu eam vim exceperit, ense in ictum qui a venti nomine adpellatur converso et adaptato vel pectum vel visum mucrone fodito. Verum si idem pari ratione contra te usus fuerit, acie longa praemissa illum repellas, atque aciem brevem eius ensi superimponas, et pectus ipsius fodias. Ceterum hostem idem usurpante, sinistroque pede reducto, punctionem eius devitare licebit. Inde autem dupliciter ictu cruciato brachium sinistrum saucies.

Ainn abnemen gögen ainnem undern stich

Item schickh dich also mit disem stuckh: wann Ir zusammen gond, trit mit deinnem rechten schenckel hinnein unnd stich Im unnden nach seinnem lincken schenckel. Stastu dann also mit dem lincken gögen Im unnd er dir darnach sticht, so fall Im mit denem Rappier auf sein klingen. Truck damit unnder sich, so versetzstu Im den stich. Inndem, haw Im nach seiner lincken seiten seinnes haupt. Versetzt er dir das mit seinner rundellen, so nimb ainnen windstich hinder deinem haupt herfür unnd stich Im nach seinem gesicht oder der prust. Windt er dir also nach deinnem gesicht, so nimb Im das hinnweckh mit deinner langen schneid und mit der kurtzen fall Im yber sein Rappierklingen unnd stich Im nach seiner prust. Begert er dir also nach deinem leib zu stechen, so trit mit deinem lincken schenckel zuruckh, so gastu Im auss dem stich. Inndem, haw Im mit ainem Creitzhaw zwifach nach seinem lincken arm.

En avvärjning mot en understöt

Gör så här i följande stycke: när ni går samman, så kliv fram med högerfoten , och stöt undertill mot motståndarens vänsterben. Står du då med vänsterfoten fram och motståndaren försöker stöta mot ditt ben, så fall med värjan över hans klinga och tryck ner, så parerar du stöten. Hugg sedan mot vänstersidan av hans huvud. Skulle motståndaren parera detta med sin bucklare, så gör en vindstöt bakom huvuet, och stöt honom i bröstet eller ansiktet. Använder han samma teknik mot dig, så parera med långa eggen, fäll ner korta eggen över hans klinga, och stöt honom i bröstet. Om han vill stöta dig i bröstet på detta vis, så kliv tillbaka med vänsterfoten, så undkommer du stöten. Hugg därefter ett korschugg mot hans vänsterarm.

35. Ratio pubis figendae contra aversionis habitum

Si mutuo congregimini, introque contresus sinistro pudenda adversarii figito. Sin autem te inferne pari modo adversarius adgressus sit, dextrum praefigentem tum enssem tuum adiuncto clypeo eius ensi superimponas prope capulum, eoque habitu suppressas et eum repellas: inde pede sinistro introgressus, in faciem hostis clypeum orbicularem intorquebis, eam vim si clypeo pariter is removerit, retracto ense ab inferne mucrone directo pectus pungito. Sin autem is similiter contra te idem molitur, sinistrum referas atque visum mucrone saucies. At id si adversarius ense suo exceperit, quam celerrime poteris sinistro contra eum procedas, atque caput eius ictu superno dupliciter adpetito. Verum hoc confecto negotio inde recedas.

Ein gmechtstich gögen einem absetzen

Item halt dich also mit disem stuckh: wann ir zusammen gond, trit mit deinem lincken schennckel hinnein und stich Im nach seinen gemechten. Sticht er dir also unnden zu unnd du mit deinnem rechten gögen Im steest, so fall im mit deinnem Rappier unnd deiner Rundellen auf sein rappierklingen wol oben bey dem hefft. Truckh damit unnder sich, und setz Im das ab. Indes, trit mit deinnem lincken schennckel hinnein unnd stoss Im mit deiner Rundellen In sein ansicht. Versetzt er dir das mit seiner Rundellen, so zuckh dein Rappier an dich und stich Im von unden hinein nach seiner prust. Hat er dir also unnden und oben angesetzt, so spring mit deinem lincken fuoss zuruck, und stich Im zu seinem gesicht. Versetzt er dir das mit seinem rappier, so trit mit deinnem lincken schennckel behend wider hinnein und haw Im ainen Oberhaw zwifach zu seinem haupt. Indes zeuch dich damit von Im zuruckh.

En skrevstöt mot en avvärjning

Gör så här i följande stycke: när ni går samman, kliv fram med vänsterfoten och stöt mot motståndarens skrev. Om motståndaren stöter mot dig, och du står med höger fot mot honom, så fall med bucklaren över hans värjklunga nära hjaltet, tryck sedan ned och för undan stöten på så vis. Därifrån tar du ett steg fram med vänsterfoten och slår in bucklaren i ansiktet på motståndaren. Skulle han då använda bucklaren för att parera ditt bucklarslag, så dra åt dig din värja och stöt honom underifrån i bröstet. Skulle han göra samma sak mot dig, så kliv tillbaka med vänsterfoten stöt honom i ansiktet med spetsen. Skulle han parera med värjan, så kliv straks tillbaka med vänstefoten och hugg ett dubbelt hugg ovanifrån mot hans huvud. När du gjort detta, förflyttar du dig tillbaka från honom.

36. Ex congressu primo contactus ensium unde sternendi hostis ratio formatur

Hoc modo ad certamen istud te componas: intro procedas sinistro atque ictu superno caput adversarii saucies. Sin is eum impetum removerit, brevem ensis tui aciem eius longe adplices eoque modo faciem ipsius pungito. At si is idem usurpet obiecto clypeo eum repellas, atque dextro pede introgressus, pectus vel pudenda mucrone ab inferne directo haurias. Eo vero eundem conatum excipiente, caput ipsius sauciato feriundo. Sed si adversarius idem contra te exerceat, aciem longam praemittendo vim hostilem removeas. inde autem sinistram pedem eius utrisque interponas, et brachium dextrum superiniicias, hostis utrique eoque habitu suppressas. Postea dirigas supra pectus adversarii sinistram circumdando corpus, corripasque latus eius dextrum, sinistro pede subleves et ea ratione pronum hostem prosternes.

Ain anpund darauss ain wurff geet

Item wann Ir zusammen gond, so halt dich also in disem stuckh: trit mit deinnem lincken schenckel hinnein unnd haw Im mit ainnem Oberhaw nach seinem haupt. Versetzt er dir das, so wind Im dein kurtze schneid auf sein lange und stich Im damit nach seinem gesicht. Sticht er dir also zu, so setz Im das ab mit deiner Rundellen. Inndem, trit mit deinnem rechten schenckel hinnein und stich Im von unnden nach seiner prust oder gemechten. Versetzt er dir das, so haw Im oben nach seinem haupt. Hawt er dir also zu, so versetz Im das mit deiner lanngen schneid. Indes, trit mit deinem linckhen schenckel innwendig zwischen seine baid unnd fall Im mit deinnem rechten Arm oben yber seine baid, trucks damit zu dir. Inndem yberfall Im mit deinnem lincken arm yber sein prust umb seinem leib hinumb inn sein rechte seiten, unnd

mit deinnem lincken schennckel heb ybersich so wirffstu In auf dein lincke seiten auf sein ansicht.

Ett kast ur bindningen

Såhär gör du i detta kampstycke: gå fram med vänsterfoten och hugg ett hugg ovanifrån mot hans huvud. Parerar han det, så vinda in korta eggen mot hans långa och stöt honom i ansiktet. Stöter motståndaren på detta vis, så för undan stöten med din bucklare. Kliv därefter fram med höger ben, och stöt honom underifrån mot bröstet eller skrevet. Parerar han det, hugg mot hans huvud. Om motståndaren gör detta mot dig, så parera med långa eggen, kliv fram med vänsterfoten innanför mellan hans båda ben och för din högerarm över hans båda armar, och tryck honom till dig. För sedan din vänsterarm över bröstet om livet på honom på hans högersida, och lyft upp vänsterfoten, så kastar du honom huvudstupa till vänster om dig.

37. Aversio per pedem dextrum unde iactus formatur

Quum in adversarii conspectum perveneris dextro contra hostem procedas, ut is prior fit, atque ictu gemino qui instar crucis formatur dextrum brachium eius saucies. At si is ense suo eum conatum repellat, sinistrum pedem introponere memineris, et adiuncto clypeo hostis ensi suppressas in latus sinistrum. Inde thoracem eius ab inferne fodito. Sin adversarius idem usurpet contra te dextrum praeponentem, clypeo orbiculari obiecto eum repellas, atque vicissim punctione ab inferne directa latus sinistrum haurias. Sed si is clypeo removerit tuum impetum, ictu transversario brachium eius dextrum quassabis. Eo pari ratione utente acie longa ensis tui obiecta excipito inde autem pudenda hostis mucrone figito. Si vero contra te ea dem ratione is adgressus fuerit, pedem dextrum eius ensi et clypeo superimponas, sinistra manu medium enses tuum arripias adiuncto orbiculari clypeo, inde collo correpto ita ut caput adversarii intra brachium tuum utrumque consistat, inferne si propuleris, superne autem attraxeris, pronum hostem prosternes.

Ein absetzen mit dem rechten fuoss darauss ein wurff geet

Item schickh dich also mit disem stuckh: wann du zu dem man kompst, tritt mit deinem rechten schenckel hinein und haw Im mit ainem zwifachen Creitzhaw nach seinem rechten arm. Setzt er dir das ab mit seinem Rappier, so tritt mit deinem lincken schenkel hinein unnd setz Im mit deiner Rundellen an sein klingen, truck damit von dir auff dein lincke seiten. Indes, stich Im von unden nach seinem leib. Sticht er dir also unden zu unnd du mit deinem rechten fuoss gögen Im steest, so setz Im das ab mit deiner Rundellen. Inndem, stich Im auch von unden nach seinn lincken seiten. Versetzt er dir das mit seiner rindellen, so haw Im mit ainem zwirchhaw nach seinem rechten Arm. Hawt er dir also zu, so versetz Im das mit deiner langen schneid. Indes, stich Im nach seinem gemechten. Sticht er dir also unden zu, so tritt Im mit deinem rechten fuoss

auff sein Rappier unnd Rundellen unnd fass dein rappier mit deiner lincken hand mitten Inn deiner klingen zu deiner Rundellen. Indes, far Im damit umb seinen hals, das dir sein kopff zwischen deinen baiden armen stee. Scheub Im damit unnden von dir und oben zeuch zu dir so wirffstu In für sich auf das angesicht.

En avvärjning med högerfoten följt av ett kast

Gör så här när du går samman med din motståndare: gå fram med högerfoten och hugg ett dubbelt korshugg mot hans högerarm. Skulle han parera med svärdet, gå fram med vänsterfoten och lägg bucklaren på hans klinga, tryck honom mot din vänstersida, och stöt honom i bröstet. Om motståndaren stöter mot dig på detta vis, och du står med höger fot fram, så parera stöten med bucklaren och stöt underifrån mot hans vänstersida. Parerar han stöten med bucklaren, så hugg ett tvärhugg mot hans högerarm. Skulle han använda samma teknik, så parera med långa eggen och stöt honom i skrevet. Anfaller han dig på samma vis, så ställ din högerfot på hans bucklare och svärd, ta tag med vänsterhanden över mitten av din värjklinga och lägg klingan över hans nacke så att hans huvud befinner sig mellan dina båda armar⁴. Skut honom från dig undertill och dra honom åt dig ovanför, så faller han till marken.

⁴ Notera att armarna är korsade, din högerhand på hans högra axel, och din vänsterhand ligger ovanför på hans vänsteraxel.

38. Aversio qua visus mucrone sauciatur

Ad hoc certamen sic te compares, si dextro pede progressus fueris intro adversus adversarium, faciem ipsius pungito. Sin autem contra hostem sinistro praeposito consistas, eadem ratione utentem, obiecto obviam clypeo impetum eius repellas. Inde, ictu superno icito hostis brachium sinistrum. Sed si is ictu clypeo sup removerit, tum mucronem ensis tui inter ensem hostilem atque clypeum directum collo eius adplices. Verum si is pari modo te adgreditur, dextro resilias, et dextrum brachium saucies.

Adversario ense eum impetum excipiente, dextrum celeriter rursus introponito, atque mucrone ensis visum vel pectus figito. At si idem adversarius contra te usurparit, sinistro pede retracto, pedem ipsius praepositum ferias. Sin eum ictum ense suo repulerit, punctione, quae nomine a vento adepta est, visum eius saucies, atque inde recedas.

Ain gesichtstich gögen ainem absetzen

Item wann Ir zusammen gond, so schickh dich also mit disen stuckh: trit mit deinnem rechten schenckel hinnein unnd stich im nach seinem gesicht. Stastu dann mit deinnem lincken schenckel gögen Im unnd er also auf dich sticht so far Im mit deiner Rundellen entgögen unnd versetz Im seinnen stich damit. Inndem, haw Im behend mit ainem Oberhaw nach seinem lincken arm. Versetzt er dir das mit seiner rundellen, so wind Im zwischen seinem Rappier und der Rundellen hinnein zu seinem hals mit ainem stich. Sticht er dir also nach deinem hals, so spring mit deinem rechten schenckel zuruckh, und haw im nach seinem rechten arm. Versetzt er dir das mit seinnem rappier, so trit mit deinem rechten schenckel behend wider hinnein unnd stich Im nach seinem gesicht oder der prust. Sticht er dir also zu, so spring mit deinem lincken schenckel zuruckh, und haw im nach seinem fürgesetztem fuoss. Versetzt er dir das mit seinem Rappier so stich Im mit ainem windstich zu seinem gesicht und zeuch dich damit zuruckh.

En stöt mot ansiktet mot en avvärjning

Gör så här i detta stycke: när ni går samman, kliv fram med högerbenet och stöt mot motståndarens ansikte. Om du då står med vänsterfoten fram och han stöter mot dig på detta vis, så för undan hans spets med bucklaren och hugg ovanifrån mot motståndarens vänsterarm. Skulle han parera med bucklaren, så rikta in spetsen på ditt svärd mellan hans svärd och hans bucklare och stöt mot hans hals. Skulle han komma mot dig på detta vis, så kliv tillbaka med högerfoten, och hugg mot hans högerarm. Parerar han med sin värja, kliv snabbt fram igen med högerfoten och stöt honom i ansiktet. Gör han detta mot dig, så kliv tillbaka med vänsterfoten, och hugg mot hans främre fot. Parerar han detta med sin värja, så stöt en vindstöt mot hans ansikte och förflytta dig därefter tillbaka.

39. Habitus quo pudenda pungitur, addita ratione pungendi visum clypeo orbiculari

In hoc congressu introgreditor adversus hostem dextro pede, et ense hispano pubem eius figito. At si is eadem ratione inferne te adtreditor, dextrum itidem praefigentem in latus sinistrum tuum hostem repellas ense. Inde autem celeriter umbonem clypei tui aculeatum in visum ipsius impellito. Sin vero adversarius tuum conatum obiecto clypeo atque sublato reiecerit, sinistrum pedem introponito, sublatoque ense mucrone ab inferne directo pectus hostile fodito. Verum si is pari modo usus fuerit contra te, dextrum pedem referto, atque ense tuo hostilem punctionem avertito, sed inde dextrum rursus in latus ipsius dextrum colloces, et ictu transversario brachium eius dextrum saucies. At si adversarius id ense esceperit, caput ictu superno quassabis, atque av hoste recedas.

Ein gemechtstich mit ainem gesichtstich mit dem rundellen

Item hallt dich also mit disem stuch: wann Ir zusammen gond, trit mit deinem rechten schenckel hinnein unnd stich Im mit deinem Rappier nach seinem gemechten. Sticht er dir also unnden zu, unnd du auch mit deinem rechten schenckel gögen Im steest, so nimb Im das ab mit deinem Rappier auf dein lincke seiten. Inndem, stich Im mit deiner Rundellen nach seinem gesicht. Fert er dann mit seiner Rundellen auf unnd nimpt dir das hinnweckh, so trit mit deinem linken schenckel hinein und far Mit deinem Rappier auf. Indes, stich Im von unnden nach seiner prust. Sticht er also von unnden zu dir, so trit mit deinem rechten schenckel zuruckh unnd versetz Im das mit deinem Rappier. Inndes, spring mit deinem rechten schenckel wider hinnein auf sein rechte seiten unnd haw Im mit ainem zwirchhaw nach seinem rechten arm. Versetzt er dir das mit seinem Rappier, so haw Im ainnen Oberhaw, nach seinem haupt. Indes, zeuch dich von im zuruckh.

En stöt mot skrevet följt av en stöt mot ansiktet med bucklaren

Gör så här i följande stycke:

40. Ratio et effigies aversionis per clypeum orbicularem contra ictum supernum

Quum ad hostem accesseris, sinistrum pedem praefigere non dubites, atque mucrone retro clypeum situm anteversum directo faciem pungito. Sed si is idem contra te usurparit, dextrum praepontentem contra se, obviam proiecto clypeo eius impetum repellas. Post sinistro progressus caput ipsius adversarii ictu superno pulsato. Sin is in latus sinistrum id repellat ense, in triangulum versum latus ipsius dextrum prosilias pede sinistro, atque mucrone anteversum directo pectus adversarii figas. Verum si is eadem molitur, acie longa ensis tui praemissa, hostilem punctionem avertito, et inde pedem eius praefixum ferias. Sed eo rursus ense id removente, icto gemino caput sauciare memineris. Porro cum adversarius eadem ratione usus fuerit, clypeo conatum ipsius repellas. Inde autem si ab inferne mucronem sursum direxeris, visum hostilem pungito, et ab adversario recedito.

Ain absetzen mit dem Rundellen gogen ainem oberhaw

Item wann Ir zusammen gond, so hallt dich also mit disem stuckh: trit mit deinem lincken schenckel hinnein unnd stich Im hinder deinrer Rundellen herfür zu seinem gesicht. Stiht er also auf dich unnd du mit deinem rechten fuoss gögen Im steest, so far mit deinrer Rundellen Im entgögen, unnd versetz Im das damit. Inndem, trit mit deinrem lincken schenckel hinnein, unnd haw Im mit ainem Oberhaw nach seinem haupt. Versetzt er dir das mit seinem Rappier auf sein lincke seiten, so spring mit deinrem lincken schenckel auff sein rechte seiten Inn Triangel unnd stich im hinder deinem haupt herfür zu seinem prust. Sticht er also nach dir, so versetz Im das mit deiner lanngen schneid. Inndem, haw Im nach seinem fürgesetzten schenckel. Versetzt er dir das mit seinem Rappier, so haw im mit ainem Doppelhaw nach

seinnem haupt. Hawt er dir also zwiffach zu dir, so versetzt Im das mit deiner Rundellen.
Inndem, stich im von unnden auf nach seinem gesicht, unnd zeuch dich damit von im zuruckh.

41. Ratio infringendi brachii ex primi congressus primo contactu

Intro contra hostem sinistro procedas pede, atque eius ensem tuo contingas. At si is dextrum contra te praeposuerit, sinisterque ensem tuum contigerit, retracto ense, ab inferne mucrone vibrato pectus ipsius pungito. Sed si adversarius idem facere conatus est, clypeo eum impetum removebis, et inde latus visus hostilis dextrum ictu transversario saucies licebit. Postea autem reducto pede sinistro, pectus ex latere sinistro mucrone haurias. Verum si adversarius pari modo te adgreditur, obiecto clypeo eum avertas, interea autem mucronem contra faciem eius dirigas. Si sursus te adgreditur hostis, tu sursum excipias, inde autem ensem clypeo tuo orbiculari adiungas et arrepti brachio eius dextro, manu tua itidem dextra, super humerum laevum hostem contrahas, et si te in latus dextrum conterteris, brachium infringere poteris, vel hostem sternere. Sin vero is idem pariter contra te usurparit, abiecto clypeo, retrorsum si eum appraehenderis, erectus stare poteris, vel is una teum concidere cogetur.

Ain armpruch auss dem anpund

Item schickh dich also mit disem stuckh: wann Ir zusammen gond, trit mit deinnem lincken schennckel hinnein und pind Im an sein rappier. Stat er dann also mit seinem rechten fuoss gögen dir unnd hat auch gleich mit dir angepunden, so zuckh dein Rappire an dich ind stich Im von unnden nach seiner prust. Sticht er also unnden zu dir, so versetz im das mit deiner Rundellen, und haw Im mit ainem zwirchhaw nach seiner rechten seiten seines gesichts. Indes zuckh deiner lincken schennckel zuruckh unnd stich Im nach seiner prust auf sein lincke seiten. Sticht er dir also zu so nimb Im das ab mit deiner rundelen. Inn dem, wind im ainen stich zu seinem gesicht. Sticht er dir also zu, so nimb im das ab. Indes, fass dein Rappier zu deiner Rundellen inn dein lincke hand und erqisch Im mit deiner rechten hand seinen rechten arm. Zeuch In damit yber dein lincke achsel unnd wennd dich auff dein rechte seiten, so prichstu Im den Arm, oder wirfst in. Begert er dir den arm also zu prechen oder zu werffen, so lass dein Rundellen fallen unnd greiff Im hinden nach senem leib, so magstu dich enthallten das er dir mit dir mouss fallen.

42. Ratio impingendi pectori hostis clypeum orbicularem

In hac pugna intro procedes pede sinistro, atque clypeum pectori hostis impellere conaberis. Sed si is idem contra te molitus est, suppresso manu tua clypeo hostili eum imoetum repelles. Postea ense sinistra correpto, adiunctoque clypeo mucrone a superne gubernato pudenda eius figito, inde pedem dextrum adversarii genu sinistro si adplicaris eum propellas. Verum si adversarius idem sit molitus,

attracto clypeo orbiculari pedem sinistrum referes, et mucrone visum ipsius pingas. Sed cum eundem impetum ense hostis repellat, quam celerrime poteris in latus eius dextrum sinistro pede concedas, atque si ictu transversario caput ipsius quassaris, gemino gradu ab hoste recedas.

Ain pruststoss mit der Rundellen gögen ainem abnemen

Item wann Ir zusammen gond so schickh dich also mit disem stuckh: trit mit deinnem lincken schennckel hinnein unnd stoss Im mit deiner Rundellen nach seiner prust. Stost er also auf dich, so fall Im mit deiner rechten hand auf sein Rundellen, nimb Im dsa damit unnder sich hinweckh. Inndem fass dein rappier zu deiner Rundellen inn dein lincke hand zusammen, unnd stich Im von oben ab nach seinen gemechten. Indes trit mit deinnem rechten schennckel auf sein lincks knie. Stoss damit von dir. Hat er dir also unnden unnd oben angesetzt, so zuckh dein Rundellen zu dir, unnd mit deinnem lincken schennckel, trit zuruckh. Indes wind Im mit ainem stich zu seinem gesicht. Versetzt er dir das mit seinem Rappier, so trit mit deinnem lincken schennckel auf sein rechte seitr unnd haw Im mit ainem zwirchhaw nach seinem haupt. Indes zeuch dich damit zwifach von im zuruckh.

43. Aversionis habitus contra visus punctionem

Si athleticè contra hostem procedere voles in hac pugna, dextrum pedem introponas, atque recta porrectim ensis mucrone eius faciem figito. Sed si modo consimili adversarius te adgreditur dextrum praefigentem contra se, in latus tuum sinistrum clypeo eam vim removeas: inde autem ense adducto latus ipsius sinistrum haurias, mucrone sub hostis clypeo porrecto. Sin eum impetum clypeo su repellat, in latus eius dextrum pedem sinistrum colloces, atque faciem fodias. Verum si avversarius idem utatur acie longa praemissa eam vim excipito, inde vero gradu gemino in latus ipsius dextrum dextru itidem pede concedas, atque brachium dextrum ferias. Verum si adversarius te repulerit, reducto ense, si faciem hostilem punxeris, recedere licebit.

Ein abnemen gögen ainem gesichtstoss

Item hallt dich also mit disem stuckh. Wann Ir zusammen gond, trit mit deinem rechten schenckel hinnein unnd stich Im gestrackts mit deinem Rappier nach seinem gesicht. Sticht er also nach dir unnd du mit deinem rechten fuoss gögen Im steest, so nimb Im das ab mit deiner Rindellen auf dein lincke seiten. Inndem zuckhy dein Rappier an dich unnd stich Im unnder seiner Rundellen hindurch nach seinner lincken seiten. Versetzt er dir das mit seiner Rundellen, so spring mit deinem lincken fuoss wol auf sein rechte seiten unnd stich Im nach seinem gesicht. Sticht er dir also nach deinem gesicht, so versetz Im das mit deiner lanngen schneid. Indes trit mit deinem rechten schenckel zwifach auf sein rechte seiten unnd haw Im nach seinem rechten arm. Versetzt er dir den haw, so zuckh dein Rappier an dich unnd stich Im nach seinem gesicht. Zeuch dich damit von im zuruckh.

44. punctionis infernae effigies contra aversionis habitum.

In hoc congressu mutuo sic te accommodes, sinistrum pedem praeponas, dextrum vero inflexo in librae habitum te adaptes deorsum, inclinato versus humum clypeo, ense autem intra brachium sinistrum et pectus posito, et inde pedem adversarii praepositum pungas. At si hostis pari ratione te adgressus fuerit, ense tuo medio vim eam removeas, postea sublato ense, ab inferne pudenda ipsius haurias. Sin autem rursus adversarius eodem modo adgredo conabitur, sublato orbiculari clypeo de terra impetum eius avertito, inde reducto ense, mucrone reparato anteversumque producto visum figito hostilem. Sed si is ense suo conatum tuum exceperit eundem removeas in latus sinistrum tuum, atque de superne caput ferias, et hoc confecto negotio ab hoste recedas.

Ainn unnderer stich gögen ainem absetzen

Item wann Ir zusammen gond si hallt dich also mit disem stuckh: trit mit deinem lincken schenckel hinnein unnd mit dem rechten gib dich wol nider Inn die wag, das du dain Rindellen

gögen der erden habest, unnd das Rappier zwischen deinnem lincken arm unnd der prust. Indes, stich Im nach seinnem lincken furgesetzten schennckel. Sticht er also unnden nach dir, so nimb Im das ab mit deiner Rappierklingen. Inn dem, gee auf mit deinnem Rappier unnd stich im von unnden nach seinnen gemechten. Sticht er dir also unnden zu, so far mit deiner Rundellen auf von der erden. Versetzt Im das damit. Inn dem zuckh dein Rappier wider an dich unnd wind Im ainen stich hinder deinem haupt herfur zu seinnem gesicht. Versetzt er dir das mit seinem Rappier, so nimb Im sein Rappier hinweckh auff dein lincke seiten, unnd haw Im von oben nach seinem haupt. Indes, zeuch dich damit von Im zuruckh.

45. Appositionis supernae et infernae forma

Si mutuo congregimini, tuque ad hostem propius accesseris, introponas versus adversarium dextrum pedem, atque recta pedem dextrum praefixum pungas ensis mucrone. Sin autem adversarius idem molitus sit, dextrum pedem in triangulum punas, et inde collum ipsius hostis figas. Verum si is idem conabitur, sublato orbiculari clypeo punctione hostilem avertito, postea ense retracto, ab inferne pectus pungito. Adversario autem pari ratione utente, impetum ep repulso, orbiculari clypeo, gemina punctione faciem vel pectus adgreditor hostis. At si ense adversarius te removerit seu clypeo, celerrime pedem praefixum feriundo sauciato. Sed si idem is contra te usurparit, eundem cum retraxeris, caput eius ictibus et punctionibus sauciato.

Einn unnders unnd ain obers ansetzten

Item schickh dich also mit disem stuckh: wann Ir zusammen gond, trit mit deinem rechten schennckel hinnein und stich Im gestrackts nach seinem rechten furgesetzten schennckel. Sticht er dir also zu, so setz deinnen rechten schennckel In trianngel, und stich Im nach seinnem hals. Sticht er dir also oben zu, so gee mit deiner Rindellen yber sich unnd nimb Im seinnen stich damit hinnweckh. Inn dem zuckh dein Rappier an dich unnd stich Im von unnden nach seiner prust. Sticht er dir also von unnden zu, so nimb Im das ab mit deiner Rundellen. Inn dem, stich

im zwifach nach seinnem gesicht oder der prust. Setzt er dir das ab mit seinem Rappier uder Rundellen, so haw Im indes behend nach seinnem furgesetzten schennckel. Hawt er dir also nach deinem furgesetzten fuoss, so zeuch den zuruckh. Indes, haw unnd stich Im oben nach seinem haupt.

46. Supernus ictus contra incisionem

Hac ratione te in hoc certaminis genus compones. Sinistro pede intro contra hostem procedas, atque in conspectu ipsius recta clypeo contento ensem sursum levaris, caput superne pro viribus ictu quassato adversarii. Idem si is contra fuerit molitus, sinistrum te praeponente, clypeo obviam proiecto ictui hostili, eam vim repellas. Inde autem faciem ipsius proscindas ense. Sin vero pari contra te ratione fuerit usus hostis, sinistrum reducito pedem, atque acie longa praemissa, excipito impetum adversarii. Inde autem prosiliendo rursus sinistrum introponas, et mucronem retro caput situm, anteversum directum contra faciem eius impellas. Verum si is contra idem sit molitus, acie ensis tui longa porrecta punctiorem eam removeas, id si perfeceris, ictibus et punctiorem utendo ab hoste discedas.

Ainn oberhaw gögen ainem schnit

Item hallt dich also mit disem stuckh: wann Ir zusammen gond, trit mit deinnem lincken schennckel hinnein unnd hallt dein Rundellen Im gestrackt gögen seinem gesicht. Indes, zuckh dein Rappier oben inn die hoch auff unnd haw Im mit sterckh nach seinem haupt. Hawt er also oben nach dir unnd du auch mit deinnem lincken schennckel gögen Im steest, so far mit deiner Rundellen seinnem haw entgögen. Nimb Im den damit hinweckh. Indes, schneid In mit deinem Rappier durch sein angesicht. Schneidt er dir also nach deinem gesicht, so trit mit deinem lincken schennckel zuruckh, und setz im das ab mit deiner lanngen schneid. Inn dem, spring mit einem lincken schennckel wider hinnein unnd wind Im ain en stich hinder deinem haupt herfur

zu seinem gesicht. Windt er dir also zu deinnem gesicht, so setz Im das ab mit deiner langen schneid. Indes, haw, stich unnd wind dich damit von im zuruckh.

Ett hugg ovanifrån mot ett snitt

Gör så här i detta stycket: gå fram med vänster fot mot motståndaren och håll din bucklare rakt utsträckt mot hans ansikte. Ryck så upp din värja högt, och hugg ett hårt slag mot huvudet. Hugger han mot dig på detta sätt, och du står med vänster fot fram, så skjut in din bucklare mot hugget, och för undan det därmed. Skär honom sedan i ansiktet. Om din motståndare å andra sidan gör på detta vis, så gå tillbaka med vänsterfoten och parera med långa eggen på din värja. Kliv sedan fram med vänsterfoten och vinda in en stöt bakom ditt huvud mot hans ansikte. Skulle han göra samma sak mot dig, så för undan stöten med långa eggen. Hugg, stöt och vinda dig sedan från honom.

47. Superna punctio contra infernam

Sinistrum si praeposueris pedem, et sinistra manu clypeum orbicularem teneas directe contra hostem, ensem hispanum dextra supra caput levatum, acie longa sursum conversa, tum superna punctione visum ipsius vel pectus pungas. Inde conversa dextra ut longa acies superior sit, gemina punctione pectus ipsius fodias. Si autem is superna punctione visum tuum adpetierit, te sinistrum pedem praeponente, sinistra clypeum orbicularem tenente ensem hispanum dextra tum clypeo orbiculari eius punctioni supernae obviato, eoque habitu impetum hostilem excipito de latere ipsius dextra, in tuum sinistrum. Verum si duplici is punctione utitur, tum ensis hispani acie brevi removeto hostem, inde dextro adversus hostem introprogredere, atque pectus adversarii fodito manu inversa, ut acies longa superne adpareat. Hostis vero si idem usurparit, sinistro pede reducto gemino ictu inferno usus recedas, et ea ratione impetum hostilem remoratus es.

Ainn Obern stich gögen einnem Unndern. ⁵

Item schickh dich also mit disem stuckh: wann Ir zusammen gond trit mit deinnem linncken fuoss hinnein, unnd hallt dein Rundellen gestrackts gögen dem mann, deinnem Rappier in deiner rechten handt uber deinem haupt, das deine lanngschneidin oben stee. Stich Im damit in sein angesicht oder sein prust. Inn dem, wind unnd stich Im ein dopleten stich nach seinnem prust. Sticht er dir also nach deinem prust, so setz Im das ab mit deinnem Rundellen zu deiner rechten seiten. Sticht er also ein dopleten stich nach deiner prust, so setz Im das ab mit der kurtze schneidin deinnes Rappier. Indes, trit mit deinnem rechten schenckel hinnein unnd stich

⁵ Detta stycket och de efterföljande finns inte med i den tyska versionen, så jag bestämde mig helt enkelt för att göra den själv, mest för att jag kunde. (övers anm.) . Men säg inget till dom andra, låt dom leta lite ;).

Im nach seinner prust mit umbgeherter hanndt, das die lanngē schneidin uber sich stee. Sticht er dich also gögen dir, so zuckh dein linncken schennckel zu dir, unnd haw Im einnem dopleten unnderhaw, unnd zeuch dich damit von Im zuruckh.

En övre stöt mot en undre

Gå fram med vänster fot och håll din bucklare rakt mot din motståndare och din värja hållen över huvudet, och långa eggen uppåtvänd. Därifrån stöter du honom i ansiktet eller bröstet. Vänd sedan din högerhand så att långa eggen är vänd uppåt och stöt en dubbelstöt mot hans bröst. Om han å andra sidan vill stöta dig i ansiktet med en stöt ovanifrån och du har vänster fot fram, så gå mot din motståndares stöt med din bucklare och parera genom att föra undan stöten till vänster om dig. Stöter han sedan en dubbelstöt mot dig, så för undan den med korta eggen på din värja. Gå så fram till höger om motståndaren i bröstet med omvänd hand, så att långa eggen pekar uppåt. Använder din motståndare den stöten, så gå tillbaka med vänster fot och hugg ett dubbelt hugg underifrån, så parerar du hans anfall.

48. Duae ensium hispanorum collisiones

Sinistrum pedem si praeposuisti, ensem hispanum continens dextra in firma ictus superni, sinistra clypeum orbicularem, tunc caput adversarii ex acie ensis tui hispani longa ferias. Cum vero is idem contra te usurparit, sinistrum pedem praeponentem, aciem longam hosti obvertas, et in eo ipso actu, ipsius ensi interne tuum ensem medium coniungas, post ense tuo superne retracto, ventrem eius vel pubem pungas. Sin autem adversarius pari ratione contra te fuerit usus, tum clypeo tuo orbiculari eam vim excipito sinistrorsum. Sed si inferne te pungere molitur, tum superimpone clypeum tuum, eius ensi hispano, atque sinistrorsum hostile impetum excipere memineris, inde dextro pede in hostis latus sinistrum concedas, et eo habitu ex mucrone pendentis latus ipsius sinistrum haurias. Verum si id animadverteris, clypeo tuo orbiculari eum impetum repellas, inde sinistro pede reducto punctio ipsius et ictus brevior futurus est, quam ut te possit laedere.

Zway anpinnden inn dem Rappier

Två bindningar med värjan

Stå med vänster fot fram och hugg ett hårt hugg ovanifrån mot din motståndares huvud med långa eggen. Gör han detta mot dig och du har vänster fot fram, så vänd fram långa eggen och i samma stund han huggar binder du i mitten av hans klinga, drar tillbaka värjan ovanpå, och stöter mot magen eller skrevet på honom. Skulle din motståndare göra detta mot dig, så för bort stöten med din bucklare till vänster om dig. Försöker han då stöta underifrån så sätt din bucklare på hans värja och parera till vänster om dig. Gå sedan med höger fot mot din motståndares vänstersida, och stöt med hängande

spets i hans vänstersida. Upptäcker han det, så slå tillbaka hans stöt med din bucklare och gå tillbaka med din vänsterfot, så blir hans hugg och hans stöt för kort för att kunna skada dig.

49. Ictus supernus et infernus

Si sinistrum pedem praeponeris ensem hispanum dextra ultra caput levatum tenens in forma superni ictus, atque sinistra clypeum orbicularem pro te extentum recta paulum deorsum inclinatum, tum ictum supernum adversus hostem exerceas caput eius petendo. Sed cum adversarius eundem usurparit contra te sinistrum praeponentem, obiecto clypeo, eius ictui dextrum pedem intro colloces, atque pedem hostis sinistrum praefixum vulneres. Sin autem is tuum pedem, quem praeposuisti, sauciare moliat, tum ensem in mucronem pendentem flectas deorsum, acies longa ut superne adpareat, et reducto sinistro pede, hostis ictus eludetur, tuque statim ventrem gemina punctione haurias. Cum vero hostis te pungere conetur pari ratione, tum eum impetum iterato ictu transversario excipito. Adversario autem eodem modo tuum removente, tu gemino ictu cruciato ventre ipsius sauciato, inde pectus eius ex mucrone pendente fodias, atque ictu iterato usus ab hoste recedas.

Ain ober und ain unnder haw.

Item schick dich allso in dises stuckh: trit mit deinnem linncken fuoss vor unnd hallt dein Rappier hcoh yber deinnem haupt, unnd dein Rundellen gestrackts fur dich

Ett hugg ovan- och ett underifrån

Gå fram med vänster fot och med höger hand lyft upp svärdet ovanför huvudet i ett hugg ovanifrån, medan du håller bucklaren utsträckt framför dig något nedåtlutad. Hugg därifrån mot din motståndares huvud. Gör din motståndare det, så för din bucklare mot hugget samtidigt som du går fram med höger fot, och hugger din motståndare i vänsterbenet. Om han å andra sidan hugger mot ditt framsträckta vänsterben, så vänd ner ditt svärd i hängande spets med långa eggen riktad uppåt, och kliv tillbaka med vänsterfoten, så undkommer du hugget, och kan stöta honom i magen med en dubbelstöt. Om din

motståndare försöker stöta dig på samma sätt, så parera med ett tvärhugg. Parerar motståndaren på detta vis, så hugg ett dubbelt korshugg i magen på honom och stöt honom i bröstet med hängande spets. Förflytta dig därefter från honom med dubbla hugg.

50. Habitus inferioris ictus ex utriusque latere sinistro

Quum sinistrum praefixeris pedem, tenens dextra ensem hispanum in superni ictus forma, sinistra clypeum orbicularem, tum cura ut collum hostis vulneres. Si vero is eidem modo te adpetierit sinistrum praeponente, eum impetum obiecto clypeo repellito, quem sinistra contines, nec non pariter etiam caput ense tuo hispano adversarii ferias. Sin hostis tuum caput feriundo adpetierit, eo impetu clypeo orbicularii dempto, pedem ipsius sauciato verberando. Verum si ipse hostis pedem itidem tuum sauciare molitur, tum reducto ense tuo hispano de clypeo ipsius orbiculari usus infero ictu transversario interne, ipsius ensem contingas, atque ea ratione impetum hostilem removeas in latus eius dextrum, inde punctione inferna pubem vel ventrem adversarii fodias. Sed si is idem fuerit molitus, tum acie ensis tui hispani brevi excipito eam vim et inde ictibus et punctionibus cruciatis usus ab hoste recedas.

Unnderhaw vonn ire baiden linnngen seitten

Item schick dich also mit disem stuckh: trit mit deinnem linncken schennckel vor unnd haw Im oben lanngh ein zu dem halls. Hawt er dir also gögen dir unnd du mit deinem linncken fuoss vorsteest, so setz Im das ab mit deinnem Rundellen.

Två hugg underifrån från vardera vänster sida

Gå fram med vänster fot och hugg ett hugg ovanifrån med din värja och se till att du skadar din motståndares hals. Gör han detta, så parera med din bucklare som du håller i vänsterhanden och hugg honom i huvudet med din värja. Skulle din motståndare å andra sidan hugga mot ditt huvud, så parera med din bucklare och hugg honom i benet. Gör han samma sak, så dra tillbaka värjan från hans bucklare och hugg ett undre tvärhugg inåt, så du binder med hans svärd och parera på det viset på din

högersida. Stöt sedan mot magen eller skrevet på din motståndare. Försöker han sig på det, så parera med korta eggen och flytta dig från honom med korshugg och dubbelstötar.

51. Ictus clypeo orbiculari excipiendus

Si dextrum pedem praefixeris, ensem hispanum tentens dextra in latere tuo dextro pro pectore, mucro adversus hostem conversus, clypeum orbicularem sinistra pro facie, ipse autem adversarius contra te sinistrum praeposuerit pedem, atque clypeum sinistra manu contineat, ensem hispanum dextra sublatum in forma ictus superni, nec non dextro ad te concedat pede, caputque sauciare moliatur, tu obiecto ictui hostili clypeo tuo, eoque sublato sinistrorsum vim adversarii removeas, deinde contra ipsum pede laevum colloces, atque de latere pectoris tui dextro porrecta punctione ventrem saucies, vel pubem hostis. Id si ab adversario fieri conspexeris, demissa clypeo tuo in ensem ipsius hispanum, punctionemque ea ratione deprimas dextrorsum, inde dextro pede reducto ab hoste recedas usus ictibus cruciatis, et punctionibus geminis.

Ain haw mit den Rundellen abzunemen

Item schickh dich also mit disem stuck: stannd mit deinem rechten fuoss vor, unnd hallt deinen Rappier inn deinnem Rechten hanndt auf deinnem Rechten Prust, das der Orth gögen der Mann stee, und deinnen Rundellen vor deinn angesicht. Steet er dann mit seinem linncken schenckel vor unnd seinem Rundellen in seinn linncken hannd, unnd Hawt er dir dann oben ein zu deinen haupt, und geet dir mit seinem lincken fuoss zu, so nimb Im das ab mit deinnem Rundellen zu deinen rechten seiten. Inndem tritt mit deinnem linncken schenckel hinnein unnd stich Im von deiner rechten seiten nach seinem Pauch oder den gemechten. Sticht er dir also nach deinnem pauch oder den gemechten, so setz Im den stich ab mit deinnem Rundellen unnder sich zu deiner rechten seiten. Indes ruckh dein rechten fuoss zu dir unnd lass einn dopleten Creytzhaw unnd einn dopleten stich farn unnd zeuch dich damit von Im zuruckh.

Parad av ett hugg med bucklaren

Gå fram med höger fot och håll din värja vid ditt högra bröst med spetsen pekande mot motståndaren, och bucklaren framför ditt ansikte, och när din motståndare går fram med vänsterfoten och hugger ett hugg ovanifrån mot ditt huvud samtidigt som han går fram med höger fot, så för fram din bucklare och förs undan det till vänster om dig, samtidigt som du går fram med vänster fot och stöter honom i magen eller skrevet. Gör din motståndare detta, så tryck ner stöten till höger om dig med din bucklare samtidigt som du kliver bakåt med högerfoten och hugger korshugg och dubbelstötar.

52. Ratio qua manum hostis capulo ensis et munimento obruis addita incisura colli

Laevum pedem si contra hostem praeponuisti, dextra ensem hispanum continens, pro visu tuo clypeum orbicularem sinistra manu tum sinistro pede adversum hostem introgreditor, atque pungere dextram axillam adversarii conator. Sin is pari modo te adgreditur, sinistrum praefigentem, dextra ensem hispanum tuo contineas, mucronem deorsum contra hostem declinaris paululum, clypeum orbicularem sinistra pro pectore tum dextro pede procedas intro, atque eundem externe dextro hostis praeponas, et ea ratione punctiorem eius ex mucrone pendentem ab inferne dextrorsum repellas, statim vero in eo ipso actu manum adversarii capulo, et ensis tui munimento obrue retro ipsius hostis nodum et munimentum ensis hispani, inde acie ensis tui longa collo eius adplicata, si pro animi viribus adtraxeris capulo et nodo, colum proscindes hostis. Verum si idem is fuerit molitus, tum pedem sinistrum in latus eius dextrum colloces, atque clypeum ab inferne tollas in latus ipsius sinistrum, converso deinde ense tuo ita ut munimentum externe brachium hostis contingat, post si repuleris, te liberasti ab hostis conatu.

Ain Einprechen mit dem gehültz darauss ainn schnit gögen dem hals geet

Ett ryck med hjaltet i din motståndares arm och ett halssnitt

Gå fram med vänsterfoten och håller värjan i din högra hand, och din bucklare i din vänstra hand framför ditt ansikte, och går fram med din vänsterfot och försök stöta mot din motståndares högra armhåla. Gör han det å andra sidan, och du står med vänster fot fram, och håller din värja i högerhanden, så fäll ner spetsen lite mot din motståndare och håll din bucklare framför bröstet, samtidigt som du går fram med höger fot, och går utanför hans högra, och på detta vis för du undan hans stöt med hängande spets nedåt till höger om dig. Ryck sedan i samma stund motståndarens hand

ditt hjalt och parerstång bakom hans svärdsknapp och hjalt. Lägg sedan långa eggen på hans hals, och dra till dig med full kraft hjalt och parerstång så skär du honom i halsen. Om han å andra sidan skulle göra detta mot dig, så kliv med din vänstra fot till höger om honom, och lyft upp din bucklare på hans vänstersida, vänd sedan ditt svärd så att parerstången ligger på utsidan av din motståndares arm, och slå den tillbaka, så kommer du loss från hans grepp.

53. Ratio unde adversario clypeum extorquere poteris

Cum dextrum pedem praeposueris, et ensem hispanum dextra contines in supernae punctionis habitu, clypeum orbicularem sinistra, tum sinistro pede introgreditor, atque pectus adversarii fodias. Simul etiam caput eius ferire memineris. Idem vero si is contra te fuerit molitus dextrum praefigentem, et ensem hispanum sinistra corripuisti medium adiuncto clypeo intro progressus impetum hostilem ense et clypeo excipias. Inde iis sublatis in occursum ictui eius ingreditor quam celerime poteris pede sinistro, atque correpto hostis clypeo interne dextra manu, e manu ipsius torqueas. Indeque in visum eius conicias, post regressus dextra ensem tuum corripito, et visum vel pectus adversarii pungito. Verum si is eadem fuerit molitus, ut praedictum modo est, obiecto brachio in munitionem et visus tutelam sinistro, nec non ictu cruciato ab inferne formato, punctionem hostilem removeas, atque si inde ex priori sev superiori punctionem quam de superne ex ictu cruciato formas, pectus fodias tum eius conatus clypei scilicet in visum inniciendi, pariter et punctio iritantur.

Die Rundellen zu nemen

Ett sätt att vrida bucklaren ur händerna på din motståndare

Stå med höger fot fram i en stöt ovanifrån och gå fram med vänster, och stöt mot hans bröst. Kom sedan ihåg att hugga mot hans huvud. Ser du din motståndare göra detta, och du har höger fot fram så fatta tag med vänsterhanden i mitten av klingan på din värja samtidigt som du går fram och parerar hans hugg med din bucklare. lyft upp bucklaren i paraden och gå fram så snabbt du kan med vänsterfoten och fatta tag med högerhanden invändigt på hans bucklare och vrid den ur händerna på honom. Kasta bucklaren i ansiktet på honom och gå tillbaka och fatta återigen din värja med högerhanden och stöt honom i ansiktet eller bröstet. Om motståndaren å andra sidan försöker sig på

ovannämnda, så håll din vänstra hand fram i skydd för ansiktet och hugg ett korshugg underifrån för att värja dig mot motståndarens stöt. Om du hellre istället för ovannämnda stöter en stöt ovanifrån och ur ett korshugg ovanifrån så kontrar du även hans försök att kasta bucklaren i ansiktet på dig och stöta.

6

⁶ Rubriken säger kast, och jag antar att det är bucklaren som åsyftas.

54. Secunda ratio extorquendi clypei, addita ratione sternendi hostis

Cum utrique ad invicem pervenistis usi mutuis punctionibus, vel alter alterius vim clypeo orbiculari removistis, tum vero sinistrum pedem praeposuisti, sinistra manu clypeum porrectim contra hostem porrigis, atque eius pectus vel visum pungis. Sin autem adversarius pungere te eodem modo conetur, tu item medium ensem clypeumque coniunctim contines pro te sinistra, ita ut mucro sursum vergat, tum sinistro introprogredditor obviam ipsius punctioni, atque eam vim clypeo simul et ense tuo hispano sinistra repellas. Sed si adversarius caput tuum feriundo adpetierit, tunc quantum poteris inde adversus eum procedas atque ictum eundem clypeo et ense hispano excipias sinistra manu, et celerrime extra clypeum eius interne corripias, eque manus ipsius extorqueas, inde pede altero reducto scilicet dextro, nec non visum hostis reicias, post arrepto ense dextra manu, atque rursus dextro ad hostem progressus visum vel pectus adversarii pungito. Sin vero is eadem contra te usurparit, dextro relato pede, atque brachio sinistro in visus tutelam proiecto, impetum hostilem ea ratione repellas licebit. Inde si hostis ad te intro concedat in habitu punctionis quam in pectus vel visum tuum direxit, celeriter tum retrocedas, atque si cruciato vel ictu gemino punctionem hostilem reieceris, omnis eius conatur exinanitur.

Ein anners Rundellen zunemen mit ainnem wurff

Item schick dich also mit disem stuckh: Wann Ir paid zusammen gond unnd Ir paid versetzt

Det andra sättet att vrida bucklaren ur händerna på motståndaren med ett kast

När ni går samman och båda stöter mot varandra och sedan båda parerar med bucklaren, så gå fram med vänster fot och håll din bucklare i vänster hand utsträckt mot din motståndare, samtidigt som du stöter mot hans ansikte eller bröst. Försöker din motståndare sig på att stöta på samma vis, så fatta tag i mitten av klingan på din värja med din vänstra hand och bucklaren framför dig, så att spetsen på

värjan pekar uppåt, och gå fram med vänster fot mot hans stöt. Vill din motståndare då hugga mot dig, så gå in och parera med bucklaren och värjan, och så snabbt du kan greppa tag i insidan av hans bucklare och vrid den ur handen på honom. Gå bakåt med andra foten, dvs, högra och kasta bucklaren i ansiktet på honom. Fatta sedan din egen värja med högerhanden och gå in igen med högerfoten och stöt honom i ansiktet eller bröstet. Om din motståndare gör samma sak mot dig, och du gått bakåt med högerfoten och håller vänsteraren i värn över ansiktet, så parerar du hans attack. Fortsätter han sedan med att stöta mot ansiktet eller bröstet på dig, så gå tillbaka och hugg korshugg och dubbelstötar mot honom, så kontrar du alla hans attacker.

55. Superiniectio brachiorum

Sinistrum pede praefigas, ensem hispanum dextra contineas, recta contra hostem mucro sit directus iuxta latus dextrum tuum, et pro pectore clypeum sinistram, inde dextro pede intro procedas, nec non pectus vel visum adversarii fodias. Verum si is pari artione te fuerit addressus, dextrum pedem praeponentem, tum punctionem hostilem clypeo tuo removeto, inde sinistro pede ad ipsum concedas, eundemque interne, eius dextro praeponas, et caput hostis ferias. Sin autem is caupt tuum ferire fuerit conatus, tum pro facie tua eum impetum clypeo excipias, atque vucussum et ti visum ipsius ferias. Idem vero si is faciat, tum clypeum tuum eius ictui obiicias, inde si prope ad ipsum accesseris, sublato clypeo orbiculari, superiniicias brachium tuum sinistrum externum, hostis dextro interne pariter adiuncto clypeo orbiculari tuo post eius brachium sub axillam tuam sinistram inducas ea ratione ut ipsius manus qua ensem continet retro axillam tuam sit constituta, deinde manu sinistra, qua clypeum tenes, ab inferne brachio ipsius interne arrepto firmiter, inde sinistrum hostis dextro poploti xterne postponas, et si ea ratione ipsum circumegeris sinistrorsum, per pedem sinistrum tuum hostem prosternes supinum. Sin autem tu fueris in ipso casu, tum diligenter cures it ipsius punctione vel ictum clypeo tuo orbiculari excipias.

Einn obern einfallen

56. Habitus prosternendi per ensem hispanum

Si dextrum pedem praefixeris, dextra manu ensem hispanum in punctionis supernae forma habens, sinistra clypeum orbicularem, brachium recta porrexeris iuxta strictum ensem adversus hostem, tum intro procedas pede sinistro, et eo habitu ab inferne ex media punctione ventrem adversarii vel pectus haurias. Verum si is te pari modo adgreditur dextrum pedem si praefixeris, clypeo orbiculari tuo eum impetum infringes. Verum si is tuam punctionem itidem disiecerit, tum remota omni mora, cruciatio ictu caput eius ferias. Idem si hostis fecerit, utraque manum clypeum ensemque quibus contines, coniungas uctusque hostiles eodem modo excipias. Inde celeriter ad ipsum procedas intro ad hostem, et brachium sinistrum superiniicias ipsius dextro retro ensem ipsius hispanum firmiterque teneas, atque inde superne pectus adversarii pungas. Sed si is te consimili modo adpraehenderit, pectusque tuum pungere conetur, tum clypeo orbiculari tuo eam punctionem excipias. Et si hostis eodem modo tuam punctionem infregerit, tu celerrime quantum poteris pedem sinistrum, ipsius popliti dextro externe postponas, atque firmiter brachio laevo, hostis dextro sub axilla tua contineas. Inde si superne repuleris, supinus per pedem tuum hostis ruet, enseque privatur. Sin vero tu ita concidis tum in ipso casu curato ut pubem ipsius impetas altero pede, nec non ut diligenti cura punctiones et ictus hostiles clypeo excipias, alias pro suo arbitrio tecum agere poterit.

Ain wurff In dem Rappier

Item wann Ir zusammen gond, schick dich also: trit mit deinnem rechten schenckel hinnein unnd stich Im einn obern stich.

Ett kast med värjan

Gå fram med höger fot och stöt ovanifrån och håll bucklaren utsträckt mot motståndaren framme vid svärdet.

